

1934 2009

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedonjyvä

**Perinteet
yhteiselon kittinä**

Teemana oppineisuuden rituaalit

- 10 Kivinen tie maisteriksi
- 12 Sykähdyttävä promootio
- 14 Promootio yhdisti Ninan ja Tomin
- 16 Hyvästi ja tervetuloa
- 18 Sitsit tarjoavat iloa ja perinteitä samassa paketissa
- 19 Narrimaisia menoja

■ Lisäksi

- 4 Lyhyet
- 20 Kun tieteet kohtaavat
- 22 Kohti kansainvälistä
kärkeä
- 24 Liikunta ja terveys
- 26 Kolumni
- 27 Täällä Lontoo
- 28 Tiedonnälkään
- 29 Vanhat jyvät
- 30 Väitökset
- 31 Tietoniekka
- 32 Herra X²
- 33 Summary
- 34 Vitriini
- 35 Kalenteri

Tiedonjyvä

44. vuosikerta
Painos 5 300 kpl
Vastaava toimittaja
Anu Mustonen
puh. (014) 260 1054
anu.mustonen@adm.jyu.fi

Toimitussihteeri
Kirsi-Marja Nurminen
puh. (014) 260 1055
kirsi-marja.e.nurminen@jyu.fi

Ilmoitusmyynti ja tilaukset
Kalevi Luoma
puh. (014) 260 1049
kalevi.luoma@adm.jyu.fi

Toimituksen postiosoite
Jyväskylän yliopisto/
viestintä
PL 35
40014 Jyväskylän
yliopisto

Käyntiosoite
Seminaarinkatu 15,
hallintorakennus, 4. kerros
Faksi (014) 260 1041

Julkaisija
Jyväskylän yliopisto
Forssan Kirjapaino 2009

Sisäinen jakelu:
Virastomestarit
ISSN 0789-4805

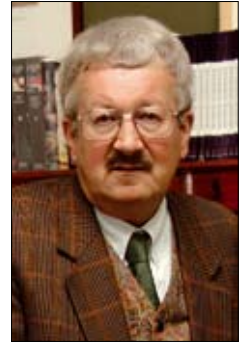
Seuraava numero
ilmestyy 4.9.2009

Kansi: Tytti Solankallio
osallistui Jyväskylän yli-
opiston seitsemänteen yli-
opiston seitsemänteen
promootioon.

Tiedonjyvän tilaukset:
[www.jyu.fi/viestinta/
tiedonjyva](http://www.jyu.fi/viestinta/tiedonjyva)

Juttuvinkit toimitussihteerille

Bo Lönnqvist
emeritusprofessori

Perinteen lähteillä

Miten hämmästyttävä onkaan se monisäikeinen perin-
nekerrostuma, jonka Jyväskylän yliopisto ja sen edel-
täjät ovat luoneet! Onhan kulunut kohta 150 vuot-
ta, mutta ajatellen että instituutio syntyi rituaaleista ja
perinteistä tyhjänä, seremonioiden nopea kehittyminen
on silmiinpistävä. Opintahjon virallista luonnetta ja
omaakuvaa tietoisesti vahvistava tapakulttuuri sai
seuraksi oppilaiden keksimät rituaalit, jotka tiettyyn
ajankohtaan liittyen ja toistuvina nopeasti saivat
perinteen luonteen. Seminaari oli aatteellis-henkisesti
ainutlaatuinen ilmiö Sisä-Suomessa, sillä ei ollut
velvoitteita ei talonpoikais- eikä porvariskulttuuriin.
Vapaana siitä tuli omaperäinen, ulkomaisten vaikutteiden
ja kirjavan oppilaskunnan taustojen ja tapojen sulatto,
Cygnaeuksen ”yhteisten kasvattavien juhlien” hengessä.

Oliko se varuskunta vai luostari? Sisäinen jargon,
kieli- ja mielikuvat – Nunnakulkue ja Paitajuoksu, im-
peraattori ja vasallit, pyövelit ja pestit – viittaavat molempiin.
Syksyn avajaiset ja kevään päättäjaiset, vuotuis-
ja elämänjuhlat, muistuttivat kaiken alusta ja lopusta.
Opintahjon aika on syklinen. Retket ja juhla-kulkeet,
muistopatsaat, veljesmaljat, kivennostajaismatkat, laulu
Ilokivellä, tsaarin muotokuvan ja ruotsin oppikirjan
hautaaminen Moirislampeen sekä kotiseudusta hehkuvat
elohuhlat Riihessä, ovat ikuisesti painuneet oppilaiden
mieleen yhtä hyvin kuin pestiäiset, vappujuhlat, frakki,
poloneesi ja promoootiot.

Vaikka juhlat vähitellen ”akatemisoituivat”, uusia
symboleja luotiin, siirtymäriitit hajosivat ja seminaarin
henki hajotettiin, yliopiston johto, ainejärjestöt ja oppilaskunta
kokosivat uudelleen aineksia sieltä täältä. ”Perinne”
sosiaalisen yhteisolon kittinä antoi tilaa myös

protestiliikkeille, tutkinnonuudistuksen roviolle, opintotuen
ruumisarkulle, korkotukibileille ja Kauppakadun approbaturille.

Euroopan yliopistokulttuurin rituaalit ulottuvat
kaksituhatta vuotta ajassa taaksepäin ammentaen muotonsa
muinaisista olympialaisista, katolisen kirkon piispan vihkiäisistä
sekä keskiajan ammattikuntakiltojen ja katedraalikoulujen
initiaatioseremonioista. Uuden jäsenen vihkiminen
korporaatioon ei tapahdu vain kisojen ja voittojen, seppeleiden,
sormusten ja sinettien, soihtujen ja valtikoiden, käätyjen,
hattujen, viittojen ja miekkokojen, musiikin, lippujen,
kulkueiden ja juhla-aterioiden saattamana, vaan myös
kokeilun ja kiduttamisen kautta. Karnevaalit ja orjamarkkinat
toivat höysteenä virallisen oppineisuuden ja arvovallan
parodian. Niinpä karonkka on alun perin turhamaisen
naisen korkea harsopäähine.

Oppineisuuden oma profiili näkyy muotojen ja merkityksien
rajapinnassa, todellisuuden, illuusoiden ja symbolien
kohtaamisessa. Tässä piileekin rituaalielämän voima.
Se kokoaa menneisyyden, nykyhetken ja tulevaisuuden
taaten elämän jatkuvuuden. Se edustaa jotakin kaikille
yhteistä ja tuttua samalla, kun se joustavasti antaa tilaa
uudelle, myös yksilön unelmille. Luonnon syklinen
kuolema ja uudestisyntyminen sitovat yksilöä ja ryhmää
yhteisöksi, joka muutosten virrassa takaa muuttumattomuuden
ja autenttisuuden arvoja. Rituaalit ilmentävät solidaarisuutta
ja mobilisoivat valtaa, kun riidat, taistelut ja uhat koittavat.
Ne ovat välineitä, joilla tietoa ja henkisiä arvoja puolustetaan
ja säilytetään – perinnettä. Arjen rutiinien keskellä ne
herättävät meidät tajuamaan myös elämää vapauttavaa,
fantasian ja taiteen rajattomuutta.

Aamukahveilta apua muutosahdistukseen

Mitä sovitaan uusissa työsuhteissa? Kuinka demokratia toteutuu päätöksenteossa? Miten johtajuus muuttuu? Mikä on opiskelijoiden vastuu laatutyössä? Miten rahaa jaetaan uudessa yliopistossa?

Muun muassa tällaiset kysymykset askarruttivat ensimmäistä kertaa järjestettyyn yliopiston aamukahvitilaisuuteen osallistuneita henkilökunnan edustajia. Kysymyksiin vastasi aamukahvin äärellä yliopiston johtorehtori **Aino Sallista** myöten.

Eniten kyselijöitä oli henkilöstöjohtaja **Markku Uusitalon** pöydässä.

– Syksyllä on tarkoitus järjestää tilaisuuksia, joissa kerrotaan palvelussuhteen muutoksista, lupasi Uusitalo.

Rehtorin pöydässä keskusteltiin varainhankinnan lisäksi keinoista sitoutua uuteen yliopistoon.

– Tarvitaan avoimempaa tiedonjakoa ja lisää vaikutusmahdollisuuksia, kiteytti tutkija **Marko Siitonen**.

Tilaisuuteen osallistui viitisenkymmentä henkeä. Järjestäjät olivat aamukahvien antiin tyytyväisiä, ja jatkoa niille on luvassa. -KMN

KIRSI-MARJA NURMINEN

Risti on taas paikoillaan

Monien vaiheiden jälkeen seisoo runoilija Isa Aspin haudalla Jyväskylän vanhalla hautausmaalla jälleen valkoinen marmoriristi. Alkuperäinen risti katosi joskus 1970-luvun alussa, eikä paremmin käynyt Aspin suvun jäsenten pystyttämille uusilekaan risteille.

Uusi luku hautaristin tarinaan kirjoitettiin vuosi sitten, kun Jyväskylän ammattikorkeakoulun ullakolta löytyi katkennut risti. Risti oli jo vähällä joutua JAMK:in remontin kaatopaikkakuormaan, mutta työmaalla töissä ollut laukaalainen **Tuija Takala** pelasti sen.

Flooran päivänä kunnostettu marmoriristi istutettiin takaisin paikoilleen runoilijan haudalle yliopiston

museon ja ylioppilaskunnan järjestämässä tilaisuudessa.

– Lupaamme jatkaa jo keskeytynyttä perinnettä käydä Flooran päivänä Isa Aspin haudalla tuomassa kukkia ja laulamassa, ylioppilaskunnan edustajana tilaisuudessa puhunut **Janne Pitkänen** sanoi.

Isa Aspin perintöä pitää yllä myös Puolangassa vuonna 2004 perustettu Isa Asp -seura.

Runoilija Louise Asp syntyi Utajärvellä vuonna 1853 ja opiskeli Jyväskylän seminaarissa vuosina 1871–1872. Isa Asp kuoli marraskuussa 1872 keuhkotautiin vilustuttuaan matkalla kotoaan seminaariin. Hänet tunnetaan ensimmäisenä suomeksi kirjoittaneena naislyyrikkona. -KMN

Kiihdytinlaboratorion laajennus ja S-rakennus valmistumassa

Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorion laajennuksen harjannostajaisia vietettiin toukokuun alussa. Laajennuksesta tehtiin päätös vuonna 2006, rakentaminen alkoi viime syksynä ja valmista pitäisi olla kuluvan kesäkuun loppuun mennessä. Itse hiukkaskiihdytin eli syklotroni saapuu kesäkuun lopulla. Asentamiseen ja virittämiseen on varattu puoli vuotta, jolloin syklotroni olisi käytössä loppuvuodesta.

– Laajennusprojektin tahti on ollut nopea. Jyväskylän kiihdytinlaboratorio on Euroopan johtavia laboratorioita. Myös rakennuksilla on tärkeä merkitys hyvän maineen saavuttamisessa, ja meillä on käytössämme erittäin korkeatasoiset tilat, kehui kiihdytinlaboratorion johtaja, professori **Rauno Julin** harjannostajaisissa.

Nykyisin käytössä oleva K130-syklotroni asennettiin vuosina 1990-luvun alussa. Viimeiset kymmenen vuotta syklotroni on ollut käytössä

noin 7000 tuntia vuodessa. Uuden syklotronin avulla voidaan toteuttaa osa nykyisestä tutkimuksesta, mikä lisää käytettävissä olevaa tutkimusaikaa, sillä molempia syklotroneja voidaan käyttää yhtä aikaa. Lisäksi uusi syklotroni antaa paremmat mahdollisuudet lääketieteellisten radioisotoppien valmistukseen. Uuden kiihdyttimen käyttöönoton myötä vapautuu aikaa myös vanhemman syklotronin kehitystyölle ja huollolle.

Uusi syklotroni on rahoitettu entisen Neuvostoliiton Suomen velan hyvityksenä. Laboratorion laajennuksen rakentaa Senaatti-kiinteistöt.

Myös Seminarium-rakennuksen peruskorjauksen harjannostajaisia päästiin juhlimaan kesäkuun alussa. Suuritoisimmat korjausvaiheet, kuten vaakarakenteiden uusinta, ovat loppusuoralla ja uusi vesikate asennettu.

Peruskorjaus valmistuu lokakuun loppuun mennessä.

KIRSI-MARJA NURMINEN

Uusi kiihdytinlaboratorio sulautuu muiden Ylistön rakennusten joukkoon. Kuvan oikeassa reunassa on Nanoscience Center ja sen vieressä pilkottaa Ambiotica.

Jyväskylän yliopisto neljänneksi suosituin

Jyväskylän yliopiston opiskelupaikoista käytävä kilpailu on yhä kiihvasta. Jokaista aloituspaikkaa kohden saatiin yli 10 hakemusta. Kaikkiaan hakijoita oli 10 728, mikä on yli viidenneksen enemmän kuin viime vuonna. Kaikkien hakijoiden yhteismäärällä mitattuna Jyväskylän yliopisto oli neljänneksi suosituin yliopisto. Edellä olivat Helsingin, Tampereen ja Turun yliopistot, joihin on myös enemmän aloituspaikkoja.

Yliopistot siirtyivät tänä keväänä sähköiseen yhteishakujärjestelmään, mikä kasvatti koko maan hakijamäärää 16 prosenttia viime vuoden verrattuna.

Eniten Jyväskylän yliopiston koulutuksista kiinnosti toimittajan ammatti. Luokanopettajien koulutus ja englannin kieli olivat seuraavaksi suosituimmat alat.

Hakijatilastot perustuvat ennakkotietoihin.

Miljoonarahoitustietotekniikan laitokselle

Tekes on myöntänyt 2,7 miljoonan euron rahoituksen Jyväskylän yliopiston tietotekniikan laitokselle professori Pekka Neittaanmäen tutkimusryhmän SCOPE-hankkeelle. SCOPE-hankkeen ytimenä on mobiililaitteiden ja järjestelmien tietoturva sekä mobiiliteknologian hyödyntäminen logististen järjestelmien tehostamisessa.

Rahoitus on erittäin merkittävä mahdollistaen uuden aluevaltauksen sekä yritys- että kansainvälisessä yhteistyössä. Yritysyhteistyökumppaneina ovat muun muassa Tekes ja EADS.

Kultaa tuli sittenkin!

KUVA: DEAF LIONS

Vaikka jääkiekon maajoukkue jäikin mitalipelien ulkopuolelle kevään MM-kisoissa, saatiin Suomeen kuitenkin kultaa. Suomen maajoukkue Deaf Lions voitti kultaa ensimmäistä kertaa järjestetyissä kuurojen jääkiekon MM-turnauksessa Kanadan Winnipegissä huhtikuussa. Loppuottelussa kukistui isäntämaan Kanadan joukkue luvuin 5–2.

– Alkusarjassa Kanada vielä voitti meidät 8–3. Tuon pelin jälkeen muuttimme pelitaktiikkaamme ja keskityimme omaan peliin, ja se tehoi. Meidän joukkueellamme oli mahtava henki läpi turnauksen, kehuvat joukkueessa pelanneet maalivahti **Arttu Liikamaa** ja hyökkääjä **Eetu Keski-Levijoki**.

Suomen joukkue oli ensimmäinen eurooppalainen joukkue, joka on onnistunut kukistamaan Kanadan.

– Meillä oli hyvä roolitus, ja kaikki pystyivät maalintekoon. Joukkueen peli oli myös sopivan rentoa.

Suomen joukkuetta valmensi **Pekka Lääkäri**, joka on itsekkin kuuro.

– Yleensä kuurojen joukkueiden valmentajat ovat kuulevia. Lääkäriellä on kuitenkin suurempi kontakti meihin pelaajiin, kertovat Liikamaa ja Keski-Levijoki.

Kuurojen jääkiekko ei poikkea säännöiltään kuulevien pelistä.

– Monet joukkueemme jäsenet

Hyvältä se maistuu! Jyväskylän yliopiston opiskelijat Eetu Keski-Levijoki (vas.), Arttu Liikamaa ja Kristian Lantto pelasivat menestyksekkäästi kuurojen jääkiekkomaajoukkueessa Deaf Lionsissa.

pelaavatkin kuulevien joukkueissa. Kuurojen pelissä vihellyksen merkiksi vilkkuvat valot kaukaloa ympäröivien pleksien takana. Kyllähän sitä väkisinkin huomaa, jos muut pelaajat yhtäkkiä pysähtyvät, vaikei kuulisikaan vihellystä, naurahtavat Liikamaa ja Keski-Levijoki.

Joukkueen menestys nostatti tunteita kuurojen yhteisössä kautta maan. Jyväskylässäkin paikallinen kuurojen yhdistys järjesti kisastudion, jossa yhdessä katsottiin loppuottelu suorana netistä. Kultamitalisteil-

le järjestetyillä mitalikahveilla yhdistyksen edustajat ja opiskelijaverit korostivatkin hienon suorituksen merkitystä koko yhteisölle sekä nuorten miesten hienoa roolimallia.

Liikamaa ja Keski-Levijoki opiskelevat molemmat Jyväskylän yliopistossa: Liikamaa suomalaisen viittomakielen aineenopettajaksi ja Keski-Levijoki viittomakielisessä luokanopettajakoulutuksessa. Keski-Levijoki valmistui opettajaksi toukokuussa. Jyväskylän yliopistoa edusti myös joukkueen hyökkääjä **Kristian Lantto**. -KMN

Rolf Nevanlinna -instituutti palkitsi Hannes Luiron

Rolf Nevanlinna -instituutin tukisäätiö myönsi vuoden 2008 parhaan matematiikan alaan kuuluvan väitöskirjapalkinnon filosofian tohtori Hannes Luirolle. Palkinnon suuruus on 2 500 euroa. Luiro väitteli Jyväskylän yliopistossa syyskuussa 2008.

Hannes Luiron väitöskirjan ”Regularity properties of maximal operators” (Maksimaalioperaattoreiden säännöllisyysominaisuudet) aihe liittyy matemaattiseen analyysiin. Väitöskirjassaan Hannes Luiro muun muassa onnistui selvittämään tunnetun avoimen kysymyksen maksi-

maalioperaattoreiden jatkuvuudesta, ja tätä varten hän kehitti aivan uuden lähestymistavan maksimaalioperaattoreiden tutkimukseen.

Tällä hetkellä Luiro työskentelee assistenttina Jyväskylän yliopiston matematiikan ja tilastotieteen laitoksessa.

Tämä toimii -teknologiakilpailun voitto Jyväskylän Norssille

Jyväskylän normaalikoulun 5a-luokan ryhmä voitti Spinneri-työlään Espoon Dipolissa huhtikuussa järjestetyn valtakunnallisen Tämä toimii! -kilpailun oman sarjansa. Spinneri on monipuolinen toiminta- ja tietopeli. Voittajaryhmään kuuluvat **Netta Hongisto, Niklas Nurminen, Aura Rahkonen, Eemeli Lampinen** ja **Julia Lahtinen** opettajanaan **Juhani Rahela**.

Tehtävänä liikkuva lelu ja mainos

Tämä toimii! -oppitunneilla oppilaiden tehtävä oli ideoida ja valmistaa liikkuva lelu sekä tehdä sille houkutteleva mainos ja pitää päiväkirjaa koko työskentelyprosessin ajan.

Oppilaat työskentelivät neljän tai viiden oppilaan ryhminä, joissa oli tyttöjä ja poikia. Työskentelyyn käytettiin aikaa noin viisi viikkoa.

Kilpailussa hyödynnettiin matematiikan, fysiikan, äidinkielen, kuvataiteen ja käsityön tietoja ja taitoja. Tärkeän osan muodosti myös työn, päiväkirjan ja prosessin yhteinen esittely.

Kilpailun ja koko työskentelyprosessin tarkoituksena on innostaa oppilaita arkielämän teknologisten haasteiden ja tehtävien luovaan ratkaisuun. Järjestäjänä on Teknologiateollisuus yhteistyössä opetushallituksen ja Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Juhani Rahela

Tämä toimii -kilpailussa oppilaat pääsevät hyödyntämään matematiikan, fysiikan, äidinkielen, kuvaamataiteen ja käsityön tietoja ja taitoja.

Kokkolan yliopistokeskuksesta ennätysmäärä tutkintoja

Kokkolan yliopistokeskuksessa suoritettiin vuonna 2008 ennätysmäärä tutkintoja. Luokanopettajien aikuiskoulutuksesta valmistui 50 kasvatustieteen maisteria ja tietotekniikan maisterikoulutuksesta kuusi filosofian maisteria. Ripeään tahtiin opinnoissaan etenevät sosiaalityön opiskelijat ylsivät yhdeksään maisterin tutkintoon. Myös kemiassa suoritettiin ensimmäiset tutkinnot.

Hyvästä toiminnallisesta tuloksesta huolimatta yliopistokeskuksen vuosi oli taloudellisesti vaikea. Vuoden 2008 toimintakertomus on luettavissa yliopistokeskuksen www-sivuilla www.chydenius.fi.

Riemut palasivat Norssille

Jyväskylän Normaalikoulun kevätkuuhlassa lakitettiin toukokuun lopussa 30 riemuylöppilasta, jotka kirjoittivat ylioppilaksi 50 vuotta sitten silloisesta Normaalilyseosta.

– Perinne on jatkunut Norssissa jo yli 20 vuotta, kertoo Normaalikoulun lukion vararehtori **Heikki Parkatti**.

Parkatti on aloittanut riemuylöppiläiden perinteen Normaalikoulussa ja vastaa sen vuosittaisesta järjestelystä. Nimike riemuylöppilä otettiin käyttöön vuonna 1986, kun Jyväskylän Lyseossa ensimmäisenä Suomessa ryhdyttiin lakittamaan riemuylöppiläitä. Arvonimen vaikutena on riemuylöppiläsllyra ja diplomi.

Juhlan aika

Sanna Paasonen istuu eturivissä toisena vasemmalta edessään tulkit. Paasonen pystyy näkemään toisella silmällään jonkin verran.

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
KUVAT Petteri Kivimäki

Kivinen tie maisteriksi

Kuurosokea Sanna voitti vaikeudet elämänasenteellaan

Kun **Sanna Paasonen** promootiossa sai maisterin laakeriseppeleen otsalleen, palkittiin vuosien sinnikäs työ. Hän aloitti vuonna 2001 viittomakielen opinnot tähtäimessään opettajan ammatti.

– Halusin opettajaksi jo lapsena. Lukion jälkeen maistelin opettajan työtä kotipaikkakunnallani Mikkelissä. Yliopisto-opintoja kokeilin puolestaan avoimessa yliopistossa. Hain opiskelemaan sekä Tukholmaan että Jyväskylään. Pääsin molempiin, mutta valitsin Jyväskylän,

koska suomen kieli on kuitenkin toinen äidinkieleni viittomakielen rinnalla.

Paasonen opiskeli viittomakielisessä luokanopettajan koulutusohjelmassa. Sivuaineena hänellä oli muun muassa siirtolaisuus ja monikulttuurisuus Turun yliopistosta.

– Olen aina ollut kiinnostunut kielistä ja kulttuureista, ja näen tulevaisuuteni monikulttuurisessa työympäristössä.

Opinnoissa eteneminen
oli paljolti itsestäni kiinni.
Oli neuvoteltava kurssien
suorituksesta, piti selvittää
opetusmateriaalien saatavuutta
ja järjestellä tulkkeja paikalle.

Paasonen on ollut syntymästään saakka kuuro. Kuurouden aiheutti harvinainen KID-syndrooma. Elämä ilman yhtä aistia oli Paasoselle kuitenkin arkea. Suuri muutos tapahtui ensimmäisenä opiskelukeväänä, kun hän yhtäkkiä sokeutui kirkkaan valon aiheuttaman sarveiskalvon repeämän takia.

– Ensin sokeutui oikea silmä. Vähitellen myös vasemman silmän näkökyky heikkeni. Vielä toukokuussa pysyin pyöriälemään, mutta loppukesästä en enää nähnyt lukea. Kaikki asiat kokkaamisesta kommunikointiin piti opetella uudelleen.

Opiskelu-aika oli raskasta

Paasonen siirtyi käyttämään viittomakielen sijasta niin sanottua taktiili- eli tuntoaistiin perustuvaa kommunikointia ja valkoista keppiä. Opintojen pariin hän palasi heti sokeutumista seuranneena syksynä.

– Se oli rankkaa, koska minulla ei vielä ollut kaikkia apuvälineitä. Kävin läpi myös raskaan leikkauksen, joka epäonnistui. Seuraavana syksynä käytössäni oli jo apuvälineitä, muttei vielä henkilökohtaista tulkkeja. Opinnoissa eteneminen oli paljolti itsestäni kiinni. Oli neuvoteltava kurssien vastuuhenkilöiden kanssa kurssien suorituksista, piti selvittää opetusmateriaalien saatavuutta ja järjestellä tulkkeja paikalle. Olin todella väsynyt, kun niin paljon aikaa meni kaikkeen muuhun kuin itse opiskeluun, hän huokaa.

Joidenkin opettajien oli vaikea ymmärtää, miten kuurosokeaa voi opettaa.

– Silloin tarvitsin apua alan ammattilaisilta. En todellakaan ollut ihan mahdoton tapaus. Ratkaisuja löytyy,

kun viitsii yrittää.

Apua järjestelyihin Paasonen sai vasta opintojensa loppuvaiheessa.

– Nämä kokemukset ovat kuitenkin opettaneet minua kohtamaan erilaisia ihmisiä ja koordinoimaan asioita. Muutin jo graduvaiheessa työn perässä Helsinkiin, mikä oli valtava helpotus. Työ on aina ollut hyvä vastapaino opiskelulle. Graduni käsitteli kuurosokeutta.

Paasonen halusi osallistua promootioon, koska kyse on ainutkertaisesta mahdollisuudesta.

– Valmistujaiseni pidettiin kaksi vuotta sitten pojan ristiaisten yhteydessä enkä olisi halunnut juhlia erikseen. Nyt tulin toisiin aatoksiin.

Usko itseen vei eteenpäin

Paasonen tukipilareita opiskeluvuosien aikana olivat vahva usko itseen ja läheisten tuki. Tänäpäin elämän keskipisteenä on kaksivuotias **Jermu**-poika.

– Minua on kuvattu räväkäksi ja vahvaksi persoonaksi sekä edelläkävijäksi. Myönteinen elämäasenteeni on opettanut muitakin ihmisiä näkemään asioita uudesta näkökulmasta. Äitiys on tämänhetkinen päätyöni, mutta teen myös opetus- ja koulutuskeikkoja ympäri Suomen. Olen mukana Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksessa ja eri luottamustehtävissä, jotka antavat piristystä kotiäidin arkeen.

Itsensä kehittämisen on Paasonen mielestä tärkeää.

– Haluaisin saada viittomakielen aineopinnot loppuun, jotta saisin myös aineenopettajan pätevyyden. Joskus voisin kokeilla asumista myös ulkomailla ja työskennellä sikäläisten viittomakielisten hyväksi, hän haaveilee.

Professori Beáta Thomka oli yksi 16 promovoidusta kunniatohtorista. Thomka toimii professorina Pécsin yliopistossa Unkarissa, ja hänestä on tullut vuosien varrella Jyväskylän yliopiston hungarologia-projektin, kirjallisuus-oppiaineen ja Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen tärkeä yhteistyökumppani.

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
KUVAT Petteri Kivimäki

Sykähdyttävä promootio

Jyväskylän yliopiston seitsemännessä juhlallisessa kaikkien tiedekuntien yhteisessä maisteri- ja tohtoripromootiossa 23.5. vihittiin 196 maisteria, 140 tohtoria ja 16 eri alojen kunniatohtoria.

Maisterien seppeleet syntyivät seppelensitojaisissa.

Aki ja Tuija Rasinen promovoiitiin molemmat tohtoreiksi. Miekkanhiojaisissa miekat saivat viime silauksen.

Ultimamaisteri Niina Engblom ja primusmaisteri Tuomas Puurtinen.

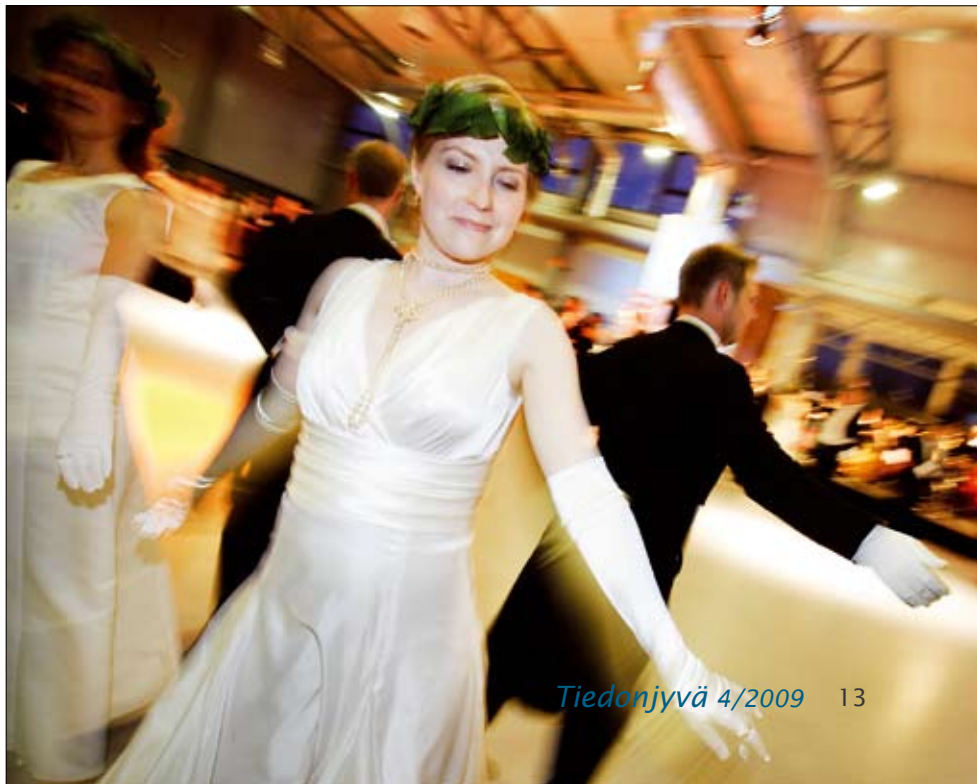

Promoottori Tarmo Kunnas poistui päivällistanssiaisista miekkakujaa pitkin.

Yllä: Sanni Koistinen sai maisterinseppeleen promoottori Tarmo Kunnakselta.

Oikealla: Päivällistanssiaisissa promovoidut pyörähtelivät perinteisen cicapon tahdissa.

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen

KUVAT Wilma Hurskainen ja Tommi Anttonen (pieni kuva)

Promootio yhdisti Ninan ja Tomin

Nina Latostenmaa ilmoittautui vuoden 2004 promootioon ilman seuralaista, mutta laitto ilmoittautumiseen ruksin kohtaan, jossa annetaan järjestäjille vapaat kädet ehdottaa hänelle seuralaista. Samaan aikaan **Tomi Tuovinen** pyysi promootion gratis-taa, **Liisa Harjulaa**, etsimään itselleen mielellään hyvännäköisen, puheliaan ja mahdollisesti joko liikuntaa tai kauppatieteitä opiskelleen seuralaisen.

– Tilannehan oli minun kannaltani sikäli miellyttävä, että jokaista vapaata miestä kohden oli 10 vapaata naiskandidaattia tarjolla seuralaiseksi promootioon, muistelee kauppatieteitä opiskellut Tomi Tuovinen.

Harjula päätti laittaa Latostenmaan ja Tuovisen pariksi, koska molemmat olivat kiinnostuneita Aasiasta.

– Tietojärjestelmätieteiden graduni käsitteli Aasian merkkiongelmia ja Tomi oli työskennellyt ja ollut siellä vaihdossa, kertoo Nina Latostenmaa – nykyinen Tuovinen.

Koska molemmat asuivat pääkaupunkiseudulla, he päättivät tavata toisensa jo ennen promootiota.

– Treffit olivat Café Engelissä. Ne sitten venyivät ja venyivät. Promootion aikana seurustelimme jo. Promootiota seuraamaan tulleet vanhempani tiesivät asiasta, mutta Tomin vanhemmat eivät. Niinpä he toivottivatkin minulle vain hyvää kesää, naurahtaa Nina Tuovinen.

Promootiopuvullekin uutta käyttöä

Vuonna 2003 valmistunut Nina halusi osallistua promootioon, jotta todella tuntisi valmistuneensa joksikin.

– Lisäksi sai kerrankin pukeutua hienosti. Tosin puvun valinta oli vaikeaa, ja jouduin etsimään asua hysteeristen morsianten joukossa. Pukuuni jätettiin varaus, että sen voi tarvittaessa vielä muuttaa hääpuvuksi. Aioin myydä sen, mutta lopulta käytinkin sitä itse hääpukuna.

Sepeleen ja sormuksen saaminen oli Ninan promootion hienoin hetki.

– Salissa oli sairaan kylmä ja istuimme Tomin kanssa kaukana toisistamme. Mutta kulkue kirkkoon oli taas hieno kokemus.

Tomi ei ennen promootiota ollut kovin innokas tanssija, mutta Nina sai hänet houkutelua parketille ja myöhemmin tanssikurssille.

– Puolen vuoden päästä Tomi olikin jo ostamassa tanssikenkiä.

Perhe kasvaa

Pari muutti yhteen jo promootiokesänä, meni kihloihin 050505, vuosi tapaamisen jälkeen, ja naimisiin 070707.

– Olivia-tyttäremme syntyi joulukuussa 2007. Seuraavan vaahtosammuttimen laskettu aika on marraskuussa.

Perhe asuu Helsingissä. Nina on äitiyslomalla Accentu-relta ja Tomi työskentelee Entre Marketing Oy:ssä.

– Meille kuuluu ihan hyvää. Tänä kesänä pääsemme varmaan rakennustöihin, koska vanhempani rakentavat taloa Pukkilaan – tai ainakin Tomi pääsee, Nina sanoo.

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
 KUVA Petteri Kivimäki

Hyvästi ja tervetuloa

Publiikissa opiskelijoista tulee alumneja

Tutkintotodistuksen noutaminen tiedekunnan kansliasta monen vuoden opintojen jälkeen on tylsä päätös ja palkinto maisterin tai tohtorin arvosta. Yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa on haluttu tehdä valmistumisesta tunnelmallinen juhla. Siellä on järjestetty valmistujaisia eli publiikkeja säännöllisesti jo 1980-luvun alusta lähtien. Idean isä oli silloinen hallintopäällikkö **Paavo Kuusimäki**.

– Opiskelijoille todistuksen saaminen on tärkeä hetki. Lisäksi tällaiset akateemiset perinteet vahvistavat tiedekuntayhteisöämme, muistuttaa tiedekunnan dekaani **Anita Kangas**.

Publiikin ohjelma on muotoutunut vuosien kuluessa, ja perinteistä halutaan pitää kiinni.

– Järjestämme publiikin kaksi kertaa vuodessa, touko-kuussa ja joulukuussa. Ensin tiedekunnan johto kättelee kaikki publiikkiin osallistuvat, minkä jälkeen nostetaan malja. Sitä seuraa musiikkiesitys. Viime vuosina musiikista on huolehtinut henkilökunnan muodostama kuoro nimeltään Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Musiikkia seuraa dekaanin puhe. Todistukset jaamme keväällä ruusun ja joulukuussa kouluajoilta tutun joulupussin kera. Publiikki päättyy yhteislauluun ja täytekakkukahveihin.

Toukokuun publiikkia seuraa vielä risteily Päijänteellä.

– Mielestäni publiikissa on ennen kaikkea kysymys kohtaamisesta. Nykyisin osa tiedekunnan henkilöstöstä valmistautuu siihen omalla tahollaan – harjoittelemalla kuorona. Toivomme, että publiikin kautta opiskelijoille tulee mukavia mietteitä opetuksesta laitoksilla ja että he kokevat alumniksi siirtymisen tärkeänä.

Laivaristeily tarjoaa myös henkilökunnalle hetken hengähdysten ja virkistysten.

– On aina hauska seurata henkilökunnan ja opiskelijoiden keskustelua tavallisesta poikkeavassa ympäristössä. Henkilöstön määrä publiikissa on jatkuvasti lisääntynyt, eli uskon heidänkin nauttivan tästä mahdollisuudesta. Laivalla on aina mukana hanuritaiteilija Matti Ekman sekä paksu laulumoniste. Se sisältää monia perin-

teisiä, akateemisiin juhliin liittyviä lauluja, kuten *Gaudeamus igitur*.

Publiikki yhdistää

Publiikkiin kutsutaan siis kaikki tiedekunnasta kevään tai syksyn aikana valmistuneet perustutkinto- ja jatko-opiskelijat. Tilaisuus on juhlava, mutta samalla myös rento.

– Emme ole halunneet tehdä siitä liian jäykkää tilaisuutta, josta ei jää mieleen muuta kuin muodollisuudet. Opiskelijat pukeutuvat yleensä juhlavasti, mikä kertoo tilaisuuden arvostuksesta. Tunnelma syntyy silti muustakin kuin asusta, pohtii Kangas.

Marjo Virmasalo valmistui maisteriksi viime maaliskuussa. Hän opiskeli pääaineenaan yhteiskuntapolitiikkaa.

– Halusin osallistua publiikkiin nähdäkseni tuttuja. Olen aikaisemmin ollut tiedekunnassa töissä, joten tiesin, millainen tapahtuma publiikki on. En ollut muuten juhlistanut valmistumista, joten siksikin oli mukava tulla.

Virmasalon mielestä rennossa tilaisuudessa parasta on, että se yhdistää tiedekunnan laitosten henkilökunnan ja opiskelijat.

– Vastaavia tilaisuuksia ei juuri ole. Erityisen mukavaa on, kun myös hallintohenkilökunta osallistuu publiikkiin. Ilmapiiri juhlassa on rento. Kyllähän se mieltä lämmittää, kun oma tiedekunta muistaa näin valmistunutta, kiittelee Virmasalo.

Dekaani Kangas korostaa tiedekunnan alumnien asemaa.

– Tiedekuntamme oppiaineet ovat ottaneet alumneja mukaan opetustilanteisiin kertomaan esimerkiksi työtehtävistään, yhteistyö- ja opinnäytemahdollisuuksista sekä työllistymiseen liittyvistä asioista. Alumnit ovat oppiaineille tärkeitä, ja heidän kanssaan on hyvä pohtia esimerkiksi täydennyskoulutuksen tarpeita ja heidän omien opintojensa jatkamista.

Hallintopäällikkö Raija Oikari ojensi ruusun Tuovi Tuomille toukokuussa järjestetyssä yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan publiikissa.

Akateemisen lukuvuoden juhlia

- avajaiset
- väitökset ja karonkat
- virkaanastujaiset
- vuosijuhla
- publiikit

Juhlat tekevät tarinan

Monet karttavat akateemisia juhlia, kun eivät oikein tiedä, miten niihin pitäisi pukeutua ja miten niissä ollaan - ettei vain sattuisi mokaamaan. Emeritusprofessori **Bo Lönnqvist** lohduttaa epävarmoja. Hän on kirjoittanut tekeillä olevaan Jyväskylän yliopiston historiateokseen luvun yliopiston rituaaleista ja perinteistä. Lisäksi Lönnqvist on erikoistunut vaatteiden ja pukeutumisen merkityksiin.

– Ei ole mikään uusi juttu, että aristellaan hienoja tilaisuuksia. Jo 1300- ja 1400-luvuilla luotiin käytös- ja pukeutumisohjeita muun muassa kruunajaisiin.

Akateemiset juhlat nojaavat suurelta osin perinteisiin. Tähän kuuluu myös pukeutuminen tietyllä tavalla.

– Koska tilaisuudet ovat niihin osallistuvalla usein ainutkertaisia, ei niistä ole kertynyt kokemusta. Siksi jär-

jestäjänkin on hyvä antaa tarkat ohjeet.

Lönnqvist muistuttaa, että tavanomaisesta poikkeavalla pukeutumisella siirrytään arjesta toiseen tilaan. Juhlakuun sonnustautuminen on ”uudesti syntyminen”.

– Ihmisillä on kaipuu autenttisuuteen ja jatkumoon. Ristiriita on siinä, että moderni kulutustavarayhteiskunta perustuu jatkuvan uusiutumisen ja irrottautumisen viehätykseen kaikilla elämänoilla.

Parempi on siis kysyä neuvoa kuin jättää kokonaan tulematta.

– Kotiin jäämällä menettää elämyksen. Vuosittain toistuvat ja elämän ainutkertaiset juhlat luovat turvallisuuden tunnetta ja tekevät elämästä tarinan. Ei sitä pitäisi jättää kokematta vain siksi, ettei tiedä sopivaa vaatetta, Lönnqvist rohkaisee.

Pörssin viime vapun sitsien teemana oli naapurimaamme Ruotsi.

TEKSTI Janiika Vilkuna

KUVA Kalle Jokinen

Helan går!

Sitsit tarjoavat iloa ja perinteitä samassa paketissa

Akateemiset pöytäjuhlat, sitsit, ovat nykyään yliopisto-opiskelijoiden suosissa. Sitseillä saa laulaa, nostella maljoja, seurata esityksiä, mahdollisesti esiintyä ja syödäkin välillä. Sitsit sopivat kaikille.

Sitsien historiasta on useita versioita.

– Tarkkaa historiaa ei varmaankaan kukaan tiedä. Väitetään että sitsiperinne olisi lähtenyt liikkeelle brittiläisestä ratsuväkipataljoonasta tai -komppaniasta, jossa olisi raskaiden työpäivien jälkeen laulettu ja juotu. Britteinsaarilta se olisi sotien aikana siirtynyt Ruotsiin ja sieltä lopulta Suomeen, Jyväskylän yliopiston taloustieteiden opiskelijoiden ainejärjestö Pörssi Ry:n puheenjohtaja **Aarne Töllinen** kertoo.

Perinteen levitessä myös sitsikulttuuri ja -tavat ovat muokkautuneet paikkakunnittain.

– Suomessa perinne on elänyt jo pidempään. Meillä Pörssissä järjestettiin ensimmäiset sitsit keväällä 2003.

Hoviväkeä ja kerjäläisiä

Sitseillä on aina teema, jonka mukaan tulee pukeutua. Vain mielikuvitus on teemavalintojen rajana, ja niillä voi Töllisen mukaan tehdä myös jäynää.

– Vappusitsimme järjestettiin tänä vuonna Ruotsi-tee-malla. Omilla fuksisitseilläni teemana oli junttius. Todel-la hauska huijaus oli, kun kutsuimme kuopiolaiset vieraiksemme sitseille. Markkinoimme heille sitsit kerjäläis-teemalla, ja he olivat pukeutuneet sen mukaan. Pukeuduimme itse salaa todella hienoiksi, kuin kuninkaalliseksi ja hoviväkeksi. Vastanoitimme tästä kaikesta tietämättömät kuopiolaiset eli ”valtakuntamme rahvaan” juhliimme bussilaiturilla, ja voitte arvata millaisia ilmeitä oli vastassa! Ne sitsit olivat onnistuneet ja jo lähtökohdiltaan-kin todella hauskat!

Sitsien ohjelma perustuu tiettyyn kaavaan, joka kuitenkin elää esityksien ja tapahtumien mukana. Sitseillä

noudatetaan hyviä tapoja ja käyttäytymisetikettiä. Sitsi-iltaa johtavat, vetävät ja juontavat toastmasterit, ”toastit”. He vievät ohjelmaa eteenpäin, ja heillä on hallussaan myös viimeinen sana.

– Jokaisilla sitseillä kerrataan aluksi säännöt, joihin sit-sikulttuuri perustuu ja jotka juuri tekevät tapahtumasta hauskan. Ilta alkaa aina Helan Går -laululla, jonka jälkeen vasta saa istua toastien annettua luvan.

Toastien apuna illassa toimivat punishment masterit, jotka auttavat järjestyksen valvomisessa. Myös sitseille osallistuja eli sitsaaja voi narauttaa toisen sitsaajan huonosta käytöksestä.

– Rangaistukset ovat aina leikkimielisiä, ja niiden jälkeen kukaan ei taatusti riko samaa sääntöä. Koskaan ei ole kenellekään tullut paha mieli rangaistuksesta, oli se sitten hiivan juomista tai laulamista! Rangaistuksen voi saada esimerkiksi pöydästä väärään aikaan lähtemisestä, toisen esityksen aikana puhumisesta tai vaikkapa käsien taputtamisesta pöydän hakkaamisen sijaan. Conferencien eli taukojen aikana naiset menevät miesten vessaan ja miehet naisten vessaan. Väärään vessaan menostakin voi tulla punishmentia. Kännykät ovat illan aikana tietysti ehdottomasti kiinni, Töllinen listaa.

Lauluja, maljoja ja esityksiä

Sitsien aikana saa ehdottaa lauluja, esiintyä tai vaihtoehtoisesti pöytäkunnassa vaatia jotain esiintystä huutamalla sitä ”på bordet”.

– Illan aikana kohotetaan maljoja tiettyssä järjestyksessä. Sitten lauletaan, juodaan, pidetään paljon laulu-puheita sekä syödään erittäin vähän. Itse pidän siitä, että lauluehdotuksen yhteydessä henkilö pitää pienen puheenvuoron siitä, miten laulun voi linkittää sitsi-iltaan. Oma suosikkini sitsilauluista on ”Oodi sitoutumattomuudelle”.

Sitsit yhdistävät opiskelijoita sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Innokkaimmat opiskelijat kiertävät oman ainejärjestönsä ulkopuolisiakin sitsejä ympäri Suomea.

– Yliopistossa opiskelevan on ehdottomasti koettava sitsit, sillä niissä yhdistyvät perinteinen akateeminen ilo, hauskanpito sekä säännöt. Sitsit tiivistävät hyvin opiskelun yliopistossa ja sopivat loistavasti meidän opiskelijoiden juhlaiksi. Sitseillä on lämmin ilmapiiri, kun siellä ollaan nelisen tuntia yhdessä samalla porukalla. Ilta pysyy ihmeellisellä tavalla yhdistämään satakin henkeä yhtenäiseksi joukoksi, Töllinen ihastelee.

Narrimaisia menoja

Jyväskylän seminaarin perustaja Uno Cygneus promovoitiin maisteriksi keväällä 1836.

– Kaikilla silloin käytetyillä narrimaisilla menoilla, hän kuvaili muistelmissaan.

Jyväskylän yliopiston museon kokoelmissa ovat Uno Cygnaeuksen filosofian maisterin diplomi Keisarillisesta Aleksanterin yliopistosta Helsingistä, kunniatohtorin diplomi Uppsalan yliopistosta vuodelta 1877, jolloin juhlistettiin yliopiston 700-vuotista olemassaoloa sekä riemumaisterin diplomi vuodelta 1886. Tuolloin oli kulunut 50 vuotta Cygnaeuksen ensimmäisestä promotiosta.

Uno Cygnaeus opiskeli muun muassa kasvi- ja eläintiedettä, fysiikkaa, historiaa, kaunopuheisuutta ja runoutta, kreikkalaista ja itämaista kirjallisuutta sekä matematiikkaa ja tähtitiedettä. Päätettyään ryhtyä papiksi oppiaineisiin tuli lisäksi teologia. Opetuksen taso ei saanut Cygnaeukselta kiitosta, kun hänet vuonna 1837 vihittiin papiksi.

– Niiden kumppanien joukossa, jotka samalla kertaa vihittiin papiksi, oli yksi ja toinen semmoinen, joka oli vähällä saada repposet siitä syystä ettei osannut yhteenlaskua murtoluvuilla.

Ei siis ihme, että Cygnaeuksen kiinnostus siirtyikin pian papin toimesta kansansivistykseen. Vuonna 1857 kirjoittamassaan kannanotossa kansakoulujen opetuksen järjestämisestä hän korosti asiaselitysten tärkeyttä kieliopillisten sukkeluuksien sijaan.

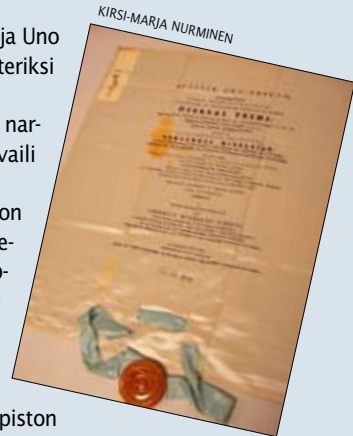
– Kaiken opetuksen tulee olla havainnollisen, ja joka eri asiassa on katsottava tiedon käytännölliseen hyötyyn ja sen kelpaavaisuuteen elämässä.

Cygnaeuksen ajatukset saivat kannatusta, ja vuonna 1860 hän teki Keisarillisen senaatin määräyksestä ehdotuksen Suomen kansakoulutoimesta. Seuraavana vuonna Cygnaeus nimitettiin kansakoulujen ylitarkastajaksi. 13.8.1863 vihittiin käyttöön ensimmäinen kansakoulunopettaja- ja opettajatarseminaari Jyväskylässä, ja Uno Cygnaeus aloitti sen johtajana.

Jyväskylän yliopiston museon kokoelmissa on toista sataa Cygnaeukselle kuulunutta esinettä, jotka hänen poikansa Walter Cygnaeus lahjoitti museolle testamentissaan vuonna 1932. Joukossa on esineitä muun muassa Cygnaeuksen työkomennukselta Alaskan Sitkasta.

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 200 vuotta Uno Cygnaeuksen syntymästä. -KMN

Lähteenä on käytetty Gustaf F. Lönnbeckin teosta Uno Cygnaeus: Suomen kansakoulun isä vuodelta 1890 sekä Veli Nurmen teosta Uno Cygnaeus: Suomalainen koulumies ja kasvattaja (1988).

Kun tieteet kohtaavat

Humanistien ja luonnontieteilijöiden pitäisi keskustella enemmän

Kaiken tieteen yhteinen perusta on esiyymmärrys, joka edeltää kaikkia tieteellisiä teorioita ja menetelmiä. Jokaisen tieteenalan itsenäisen luonteen ja päämäärän takia tulisi tutkimusta tehtäessä kuitenkin pitäytyä oman alan malleissa ja metodeissa.

Tätä mieltä oli sekä matematiikasta että filosofiasta tohutoriksi väitellyt **Günther Neumann**, joka esitelmöi huhtikuussa järjestetyssä Sivistystä etsimässä: Luonnontieteet, teknologia, humanismi – onnellinen kohtaaminen? -seminaarissa. Neumann tarkasteli esitelmässään luonnontieteiden ja humanististen tieteiden välistä kahtiajakoa sekä historialliselta kannalta että nykytieteen näkökulmasta.

Professori **Tarmo Kunnas** toi ilmi huolensa humanististen tieteiden asemasta nykyisessä korkeakoulumaailmassa. Hänen mukaansa humanististen ja yhteiskuntatieteellisten tieteiden päämääräksi asetetaan liian usein luonnontieteiden edustama ankara tieteellisyys sen kumminkin pohtimatta sitä, miten tämä ankara tieteellisyys tulisi näiden alojen kohdalla ymmärtää. Kunnaksen mukaan humanististen tieteiden tulisi tavoitella tietoa, jos-

sa inhimillisen todellisuuden luonnollinen moniselitteisyys säilyisi.

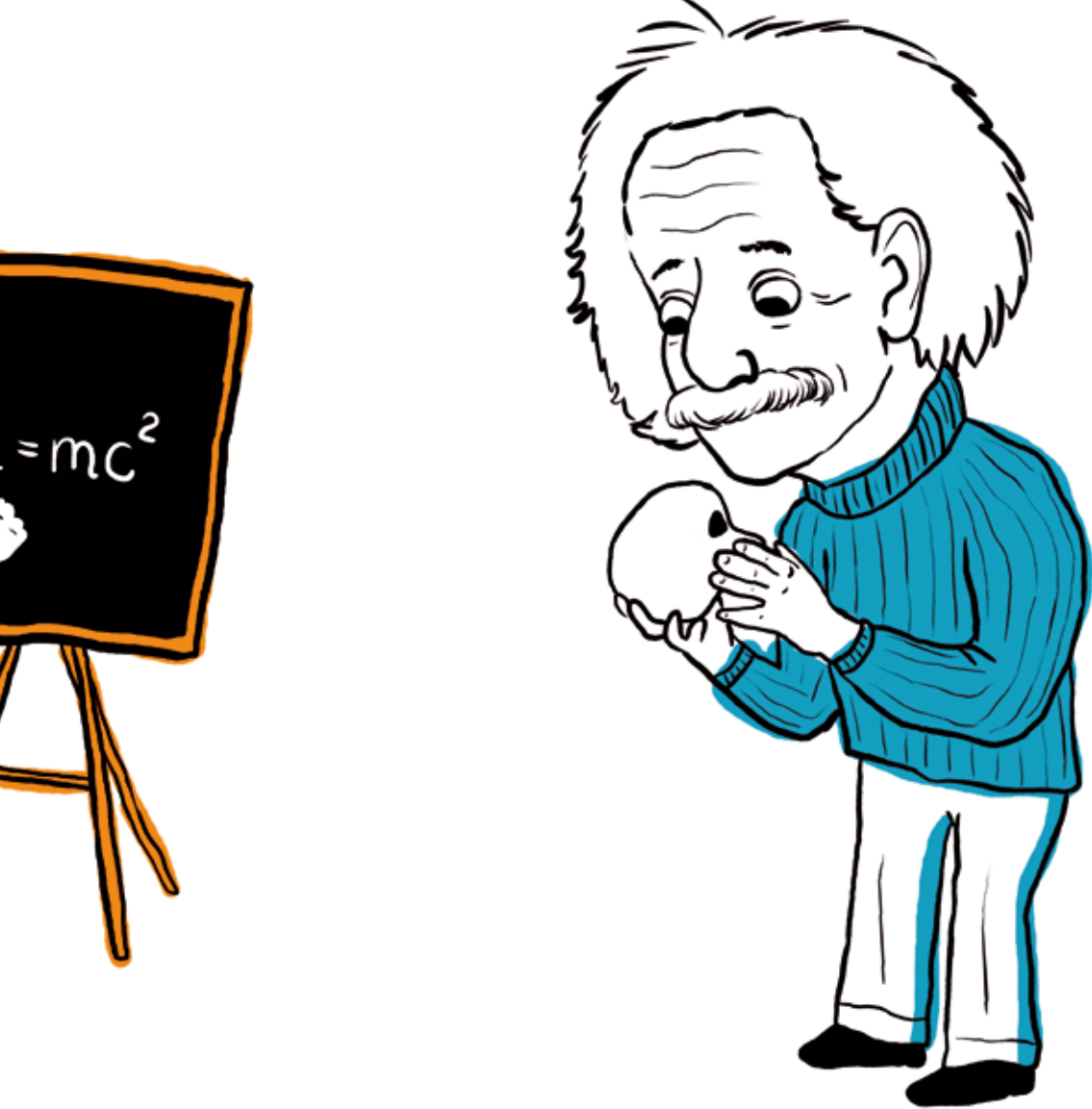
– Ihmisen toimintaa tutkivat tieteet ovat ankaria vain myöntämällä, että kaikkea ilmiökenttää ei voi puristaa matemaattiseen tai loogiseen malliin, hän tiivistää.

Neumannin tavoin myös Kunnas näkee perimmäisen yhteyden luonnontieteiden ja humanististen tieteiden välillä. Hänen mukaansa myös eksakteihin luonnontieteisiin liittyy aina vääjäämättä humanistisista tieteistä tuttua tulkintaa.

Luonnontieteilijät eivät ole ylimielisiä

Eri tieteenalojen perimmäisten tehtävien ja keskinäisten suhteiden ohella seminaarissa keskusteltiin paljon myös väärinkäsityksistä ja ennakkoluuloista. Professori **Johanna Mappes** toivoisi tieteenalaansa liittyvien pelkojen ja harhakäsitysten häviävän.

– Biologisen evoluution käsitettä vääristämällä on pyritty perustelevaan niin rotuennakkoluuloja kuin sosi-

aalidarwinistisiakin mielipiteitä, mutta toisaalta evoluutio on nähty myös ihmistä mekanoisovana selitysmallina. Tietoisuus ihmisen biologisista juurista ei mitenkään vähennä ihmisen arvokkuutta, Mappes korostaa.

Professori **Jukka Maalampi** tahtoi murtaa harhakäsityksen ylimielisistä luonnontieteilijöistä, jotka ovat liiallisen itsevarmoja tietonsa oikeellisuudesta.

– Luonnontieteilijät ovat nöyrää porukkaa. He tietävät, että jossain vaiheessa he joutuvat todennäköisesti haudamaan hienon teoriansa, koska uusi luonnosta saatu tieto osoittaa sen virheelliseksi.

Kydessä on Maalammen mukaan luonnontieteelliselle tiedolle ominainen kehitys.

– Aina kun jotain vanhaa haudataan, se merkitsee kuitenkin sitä, että luonnosta on opittu jotain uutta.

Yhtenä keskeisenä väärinkäsitysten lähteenä nähtiin tieteen popularisointiin liittyvät ongelmat. Populaaritieteellisissä julkaisuissa tieteen tulokset esitetään helposti varmoina totuuksina tai keskitytään sensaatiohakuisesti valtavirrasta poikkeaviin näkemyksiin, joiden tieteellinen

arvo voi olla täysin olematon.

Seminaariin osallistuneiden mielestä tilaisuus oli hyvä alku luonnontieteellisten ja humanististen näkemysten kohtaamiselle, mutta poikkitieteelliselle keskustelulle toivottiin paljon enemmän mahdollisuuksia jatkossa. Professori Maalammen mielestä humanistit ja luonnontieteilijät saivat jutella paljon nykyistä enemmän keskenään.

– On tärkeää, että osaamme kunnioittaa toistemme työtä ja aikaansaannoksia, hän kiteyttää.

Seminaarin paneelikeskustelussa tieteenalojen keskinäisiä suhteita pohtivat kirjallisuuden professori Tarmo Kunnas, vararehtori professori Matti Leino ja professori Jukka Maalampi fysiikan laitoksesta, akatemiaprofessori ja evoluutiotutkija Johanna Mappes, filosofian professori Sami Pihlström sekä filosofian ylioppilaat Jere Lehtonen ja Taneli Viitala. Puheenjohtajana toimi erikoistutkija ja matemaatikko Osmo Pekonen.

TEKSTI Jukka Holopainen

KUVA Petri Juntunen

Kohti kansainvälistä kärkeä

Yliopistojen välinen kilpailu kiristyy jatkuvasti. Yliopistoallianssin hallituksen puheenjohtaja, ministeri **Christoffer Taxell** muistuttaa kuitenkin, että parhaat ja kiinnostavimmat opinahjut vetävät puoleensa lahjakkaita opiskelijoita ja tutkijoita myös jatkossa. Yhdistämällä kolmen itsenäisen yliopiston voimat Yliopistoallianssi pyrkii nostamaan tutkimuksensa ja koulutuksensa tason kansainväliseen eliittiin.

Mikä on näkemyksenne mukaan tämän hetken olennaisin yliopistoihin vaikuttava muutostekijä?

Niitä on monia, mutta keskityn yhteen, ja se on kansainvälistyminen. Suomalaisessa yliopistokeskustelussa unohdetaan joskus, että yliopistot toimivat monella tavalla globaalissa kilpailussa ja maailmassa. Panostukset tutkimukseen ja koulutukseen ovat lisääntyneet sellaisissakin maissa, joissa niihin ei aikaisemmin ole kovin paljon satsattu. Samanaikaisesti myös perinteisissä yliopistomaissa on kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota tälle sektorille. Korkeakoulu yhdistävät voimiaan ja etsivät sopivia yhteistyötapoja.

Suomalaisissakin yliopistoissa eletään nyt keskellä prosessia, jossa tapahtuu monia rakenteellisia, yhteistyöhön ja työnjakoon perustuvia muutoksia. Arvioisin, että kymmenen vuoden päästä suomalainen korkeakoulukenttä on huomattavan erinäköinen kuin nyt. Myös suhteet yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä lienevät silloin melko lailla erilaiset – työnjako niiden välillä on selkeämpi.

Mihin Yliopistoallianssi asemoituu Suomen yliopistokartalla ja mitkä ovat sen vahvuudet?

Itsenäisten yliopistojen välinen allianssi on maassamme uusi ja erittäin mielenkiintoinen tapa harjoittaa yliopistojen välistä yhteistyötä. Tällaisesta ei Suomessa ole aikaisempaa kokemusta, muualla kylläkin. Tällä hetkellä olemme vasta käynnistysvaiheessa, joten tarkkojen karttakoordinaattien määrittäminen on toistaiseksi vaikeaa.

Yliopistoallianssin strategiassa lukee, että vuonna 2015 se on ”sisällöllinen ja toiminnallinen kokonaisuus, joka on kansainvälisesti kiinnostava ja ylittää kärkialoillaan maailman huipulle” sekä ”Suomen johtava tiedekeskittymä, joka on profiloitunut huippututkimuksen, yliopistokoulutuksen, innovaatioympäristöjen kehittäjäksi ja joka näkyy kansainvälisesti yhtenä vahvana koulutus- ja tutkimuskokonaisuutena.” Strategian kuvaamaan tilaan päästään, kun pystymme voimat yhdistämällä nostamaan sekä tutkimuksen että myös tarjoamamme koulutuksen tasoa ja näkyvyyttä.

Yliopistoallianssi edustaa uutta ajattelua. Haluan olla mukana edistämässä osaamisen kehittymistä, Christoffer Taxell sanoo.

Haluamme selvittää, missä allianssi voi yhdessä olla vahva ja löytää niitä risteyskohtia, joissa syntyy täysin uutta osaamista. Myös koulutuksen rooli on keskeinen, vaikka suomalaisessa yliopistokeskustelussa sitä ei aina nosteta riittävästi esille.

Samalla täytyy toki muistaa, että tutkimuksen tasoon ei voi juuri vaikuttaa hallinnon päätöksillä, vaan se tapahtuu muuta kautta. Toimiva ja menestyvä tiedeyhteisö perustuu siihen, että mukana on innostuneita ihmisiä, joita kannustetaan hyvin suoriutuksiin.

Mitä muutoksia Yliopistoallianssi tuo mukana oleville yliopistoille?

Uusi rakenne ja uudenlaiset hallinnolliset ratkaisut luovat parempia edellytyksiä keskittyä siihen, minkä kukin

parhaiten osaa. Toivonkin, että mukana olevan yliopistot pystyvät yhdessä löytämään ratkaisuja, jotka johdavat siihen, ettei kaikkien tarvitse tehdä kaikkea. Kun työnjako on selvä, yliopistoille avautuu mahdollisuuksia käyttää resursseja sellaisiin asioihin, joihin ne eivät tänä päivänä ole riittäneet.

Olen myös hyvin viehtynyt Tampereen yliopiston kanslerin **Jorma Sipilän** esittämiin näkökohtiin Yliopistoallianssin kansainvälisestä roolista. Jos allianssiin kuuluvat kolme yliopistoa näkyvät entistä voimallisemmin saman sateenvarjon alla, niiden näkyvyys kasvaa ja allianssista voi tulla kansainvälisestikin hyvin merkittävä tekijä. Hyvänä esimerkkinä tästä on muun muassa Kalifornian valtionyliopistojen muodostama verkosto, johon kuuluu kymmenen itsenäistä korkeakoulua.

Miten uusi yliopistolaki vaikuttaa allianssin kehitykseen?

Uudistus ei oman käsitykseni mukaan ole kovin radikaali eikä kaikilta osin myöskään niin merkittävä kuin isot otsikot antavat ymmärtää. Yliopistojen autonomia lisääntyy talouden ja hallinnon muttei niinkään substanssin puolella. Laki saattaa jollakin tavoin edistää joustavaa resurssien käyttöä, mutta Yliopistoallianssin päätöksentekoon se ei suoranaisesti vaikuta. Lain-säädäntöhän ei sinänsä luo mitään, se vain muodostaa puitteet viisaalle päätöksenteolle.

Millaisena näette oman roolinne Yliopistoallianssin kehitystyössä?

Olin vetäjänä työryhmässä, jonka perusteella allianssipäätös tehtiin, ja siellä sanoin toimivani lähinnä jonkinlaisena moderaattorina. Määrittelin Yliopistoallianssin hallituksen puheenjohtajan roolin samantavaisesti. Koska allianssi on itsenäisten organisaatioiden muodostama kokonaisuus, yliopistojen oma päätöksenteko ja rehtorit ovat kaikissa muutoksissa luonnollisesti keskeisimmässä roolissa. Moderaattorin tehtäväksi jää kantaa huolta siitä, että asiat myös tapahtuvat. Uusia rakenteita ei kannata pystyttää ja pitää yllä vain rakenteiden itsensä vuoksi. Ne ovat olemassa sitä varten, että ne vaikuttaisivat yliopistojen ydintoimintaa edistävästi.

Henkilökohtaisesti Yliopistoallianssin hallitustyö kiinnostaa minua etenkin siitä syystä, että se edustaa uutta ajattelua. Toivon oppivani tässä jotain uutta ja saavani tuoreita ideoita. Haluan myös olla edistämässä sitä, että osaaminen Suomessa kehittyy. Koulutus ja osaaminen on tehokkain tapa muuttaa maailmaa. Suomi on tästä filosofista hyötynyt ja uskonut siihen jo vuosikymmeniä. Nyt, kun muutkin maat ovat asian oivaltaneet, meidän pitää panostaa osaamiseen entistäkin voimallisemmin. Se on myös allianssin keskeinen yhteiskunnallinen tehtävä.

Busy congress summer

The busy congress summer season in Jyväskylä has taken off on with a bang. The different departments at the University of Jyväskylä are hosting approximately ten international summer schools and congresses, the IAEVG (Guidance and Counselling) and the ESCOM (Cognitive Sciences of Music) representing the biggest congresses organized in Jyväskylä this summer.

The decision of a scientific association to organize its congress in Jyväskylä is a result of active promotion and marketing efforts of individual professors. In addition to interpersonal relations and personal charm of researchers, cost-free professional assistance in bringing international congresses to Jyväskylä is available.

– The services of the Jyväskylä Convention Bureau include distribution of invitations and marketing material of the City of Jyväskylä, organization of a familiarization visit, assistance with advance planning of congresses, search of conference and accommodation facilities, and preliminary reservations, Director of the JCB **Tuula Poutanen** says.

As for local congress professionals, Jyväskylä Events/Congresson specializes in organizing high standard international events. In addition to practical arrangements, participant registration and services, the staff offers its expertise in program management and administration of presentations, as well as planning, for instance, the social program of the event.

– Cruise on the beautiful lake Päijänne, architect Alvar Aalto tour or a visit to the Bedrock Planetarium include the most popular social program attractions in Jyväskylä, Congress Manager **Pirjo-Leena Pitkänen** from the Jyväskylä Events reports.

Examples of the summer 2009 congresses

- 12.–16.8. ESCOM 2009, the 7th triennial conference of the European society for the cognitive sciences of music
- 19.–22.8. The 4th Nordic conference on cultural policy research - Power & ethics in cultural policy
- 24.–28.8. 12th EWRS international symposium on aquatic weeds
- 31.8.–4.9. The 4th international bioenergy 2009 conference
- 17.–19.9. Mind and Matter, the 9th Nordic conference for art historians – NORDIK

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen
KUVA Petteri Kivimäki

Kesä kutsuu ulos

Ikääntyvän kävelykyky heikkenee nopeasti ilman ulkoilua

Valo lisääntyy, kukat tuoksuvat ja aurinko lämmittää. Tekee mieli olla ulkona ja nuuhkia kesää. Vaikea aika sellaiselle, joka ei uskalla lähteä ulos, vaikka haluaisi. Suomen gerontologian tutkimuskeskuksen tohtorikoulutettava **Merja Rantakokko** on selvittänyt syitä, jotka estävät terveitä, kotona asuvia ikääntyneitä ihmisiä ulkoilemasta. Tutkimukseen osallistui reilut 300 Jyväskylän seudulla asunutta ikäihmistä.

– Ulkona liikkumisen pelko on monille merkittävä este. Se on laajempi tunnetila kuin esimerkiksi kaatumisen tai rikoksen kohteeksi joutumisen pelko, Rantakokko pohtii.

Pelon taustalta löytyy erilaisia syitä.

– Joillakin sen aiheuttavat liikuntakykyyn liittyvät asi-

at, kuten hidas kävelynopeus tai lievät tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. Osalla taas pelkoa synnyttävät ympäristöön liittyvät seikat. Kodin lähimaasto voi olla mäkiä, tiet huonokuntoisia tai talvisin huonosti hoidettuja. Samoin melu voi aiheuttaa pelkoa. Melu tarkoittaa, että liikennettä on paljon. Kun aistit ikääntyessä heikkenevät, voi vilkas liikenne aiheuttaa turvattomuuden tunnetta.

Pelko tarkoittaa siis sitä, että ikääntynyt ei luota omaan kykyihinsä liikkua ulkona, vaikka hänen kuntonsa olisi-kin hyvä. Kunto kuitenkin heikkenee nopeasti ilman liikuntaa.

– Kävelyvaikeudet lisääntyvät huomattavasti jo puolen vuoden liikkumattomuuden jälkeen. Lisäksi nämä vaikeudet ovat pitkäkestoisia. Pakko ei ole lenkkeillä, mutta jo

Tohtorikoulutettava Minna Rantakokko ulkoilee yhdessä Vappu Rasasen kanssa. Suomen gerontologian tutkimuskeskuksen henkilökunta ja opiskelijat halusivat tehdä ikäihmisten hyväksi muutakin kuin tutkimusta. Niinpä he kuukauden ajan vievät Jyväskylän kaupungin pitkäaikaishoidon palveluyksikön Keljon toimintapisteen osasto 2:n asukkaita ulos. Idean äiti on professori Taina Rantanen.

pelkkä ulos meneminen lisää ikääntyvän hyvinvointia ja tunnetta itsemääräämisoikeudesta, Rantakokko uskoo.

Ulkoiluun tarvitaan apua

Millä siis saada ikääntyvät ylös ja ulos?

– Kunnallisen päätöksenteon kautta voi vaikuttaa ympäristöasioihin ja vaikkapa järjestää ikääntyville lisää levähdyspaikkoja, kuten puistonpenkkejä, ja parantaa katu- ja kunnossapitoa. Sen sijaan ulkoilemisen lisäämiseksi tarvitaan apua. Tutkimuskeskus GeroCenter koordinoi Vapaaehtoistyö, ulkoliikunta ja vanhusten hyvinvointi eli VAU-hanketta, jossa etsitään vapaaehtoisia ulkoilutamaan muuten kotiin jääviä ikäihmisiä, kertoo Rantakokko.

Vapaaehtoiset ovat itsekin jo eläkeiässä olevia.

– Hankkeessa tutkitaan, miten ulkoilumahdollisuus vaikuttaa ikääntyvän hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Tutkimusjakso kestää noin kolme kuukautta jokaisen henkilön kohdalta.

Vapaaehtoisia on haettu ikääntyvien yliopiston, eläke-

läisjärjestöjen sekä eläkeläisten liikuntaryhmien kautta.

– Ikääntyviä olemme puolestaan löytäneet kotipalvelun avulla, mutta ikääntyvät ovat myös itse voineet ilmoittautua mukaan hankkeeseen. Vapaaehtoiseksi voi vieläkin ilmoittautua, kehottaa Rantakokko.

Ikääntyvä päättää itse, mitä haluaa yhdessä vapaaehtoisen kanssa tehdä. Lenkille ei ole pakko lähteä.

– Ulkoilu voi olla mitä tahansa virkistystoimintaa tapahtumiin osallistumisesta teatteriin. Olemme jo saaneet paljon myönteistä palautetta hankkeesta.

Gerontologian tutkimuskeskuksen henkilökuntakin on ottanut haasteen vastaan ja on käynyt touko-kesäkuussa ulkoiluttamassa Keljon vanhainkodin dementia-osaston asukkaita.

– Idean äiti on professori **Taina Rantanen**. Meitä ulkoiluttajia lähti terveystieteiden laitoksesta ja tutkimuskeskuksesta mukaan toistakymmentä henkilöä.

Lisätietoja VAU-hankkeesta ja vapaaehtoiseksi tai osallistujaksi ilmoittautuminen: projektikoordinaattori Kristiina Knuutti, kristiina.knuutti@gerocenter.fi

Ikääntyvän liikuntaharrastus vähentää hoidon tarvetta

Jyväskylän yliopiston Suomen gerontologian tutkimuskeskuksen pitkittäistutkimuksessa selvisi, että säännöllistä liikuntaa keski-ikästä alkaen harrastaneilla vanhoiksi eläneillä henkilöillä oli vähemmän sairaala- ja laitoshoidon tarvetta viimeisenä elinvuonna kuin vain satunnaisesti tai ei ollenkaan liikuntaa harrastaneilla.

Aikaisemmin ei ole tutkittu keski-ikästä vanhuuteen saakka ulottuneen fyysisen aktiivisuuden vaikutusta sairaala- ja laitoshoidon tarpeeseen.

– Keski-ikäisten ja vanhempien ihmisten liikunnan harrastaminen on lisääntynyt viime aikoina, mikä saattaa tulevaisuudessa vähentää iäkkään väestön hoidon tarvetta, tutkija **Mikaela von Bonsdorff** ennakoii.

Tutkimus on osa tutkimuskeskuksen 16 vuotta kestänyttä Ikkivihreät-projektia.

Myös liikuntaneuvonnalla päästiin hyviin tuloksiin, osoittaa gerontologian tutkimuskeskuksen tuore tutkimus.

– Yksilöllisesti suunniteltu liikuntaneuvonta vähensi kotona asuvien iäkkäiden henkilöiden kokemia liikkumisvaikeuksia, tutkija **Minna Mänty** kertoo.

Tulos on tärkeä, sillä liikkumisongelmat vaikeuttavat usein iäkkäiden henkilöiden kotona selviytymistä. Kyky liikkua sisällä ja ulkona on yksi tärkeimmistä itsenäisen elämän perusedellytyksistä.

– Liikuntaneuvonta on myös edullinen tapa ylläpitää ikääntyneiden liikkumiskykyä ja tukea heidän itsenäistä liikunnan harrastamistaan, Mänty toteaa.

MAARIT KYTÖHARJU

Antiikin kulttuurin arvo

Antiikin kulttuurin arvoa ja merkitystä heräsin pohtimaan, kun opiskelin Suomen Rooman-instituutissa Villa Lantessa. 1970-80-lukujen vaihteen harmaana ja ankeana aikana, jolloin Suomen kulttuuri oli yhtä Itä-Saksaa, oivallus niistä muutti räntäsateen auringonpaisteeksi.

Eurooppalaisten arvojen edistäminen oli jo alun perin Suomen Rooman Instituutin perustamisen peruste. Kommunismin ja diktatuurien uhatessa suomalaisen kulttuurin säilymistä haluttiin avata ikkuna eurooppalaisuuden alkulähteille.

Totalitaarinen politiikka ei ehkä tänään ole kulttuurin välitön uhka, vaan suurempi vaara on se, että päättäjiä ja kansalaisia kiinnostavat usein vain hyöty, tehokkuus ja taloudellinen voitto.

Kun Suomen Rooman Instituutin uuden johtajan nimityksestä äskettäin uutisoitiin Helsingin Sanomien nettisivulla, sivulle ilmestyi pian kommentti: ”Kysymys herää, kuka maksaa ja mitä me suomalaiset tällä hankkeella saavutamme? Noh, veronmaksajat tietysti, mutta kuka tällaisesta instituutiosta hyötyy? Eikö oikeasti löydy tarpeeksi valtiolta suojatyoaikoja ja rahareikiä?”

Kysymyksessä on äärimielipide, mutta oireellinen. Suomen Rooman Instituutti joutuu itsekin pohtimaan tutkimuksen vaikuttavuutta: saadaanko lisäarvoa, jonka takia motivaatio instituutin ylläpitämiseen säilyy?

Haasteeseen voi kuitenkin vastata. Antiikkiin ja muihin Suomen Rooman Instituutin tutkimuskohteisiin on tarpeen perehtyä kolmesta syystä.

Ensiksi historiassa on ajateltu meille ilmeisiltä tun-

tuvista asioista toisin kuin itse pidämme luontevana. Menneisyyden tutkimus opettaa siksi arvioimaan kriittisesti omaa ajatteluamme. Toiseksi kun otamme menneisyyden ajattelun ja elämän vakavasti, voimme oppia erilaisuuden suvaitsemista ja kunnioitusta, jotka ovat arvokkaita voimavaroja myös nykyään. Kolmanneksi historia voi opettaa tuntemaan myötätuntoa ihmillistä heikkoutta ja haavoittuvuutta kohtaan, jonka takia vahvimmatkin meistä joutuvat ulkoisen sattuman armoille.

Ihmisarvoa kunnioittava yhteiskunta tarvitsee kriittistä ajattelua, suvaitsevaisuutta ja myötätuntoa. Ne ovat myös tehokkaita keinoja saada talous kukoistamaan. Täytyy vain ottaa huomioon pitkä aikaväli ja välilliset vaikutukset.

Kriittisen ajattelun, suvaitsevaisuuden ja myötätunnon näkökulmasta antiikki ja Rooma eivät ole mitä tahansa menneisyyksiä. Juuri antiikin kulttuuri kiinnitti erityistä huomiota näiden arvojen merkitykseen inhimillisessä yhteisöelämässä. Juuri siksi antiikki on kallisarvoinen osa omaa perintöämme.

Juha Sihvola

Kirjoittaja työskentelee Helsingin yliopiston tutkijakollegiumin johtajana 31.7. asti ja siirtyy sen jälkeen takaisin Jyväskylän yliopiston yleisen historian professoriksi Suomen Akatemian varttuneen tutkijan määrärahan turvin.

AHOT ajatteluttaa

Hieman hämmentynein mielin palasin helmikuussa Lontoosta, jossa olin Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen organisoimalla ekskursiolla tutustumassa Birkbeck Collegen ja London School of Economics & Political Sciencen ahot-käytäntöihin. Ahot-lyhenne tulee sanoista aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Birkbeckin Centre for Learning & Professional Development on julistanut ahotai englanniksi RPL- eli recognition of prior learning -sanomaa 1980-luvun alusta alkaen, jolloin aatteen toi USA:sta tohtori Norman Evans. Aluksi tarkoituksena oli edistää työssäkäyvien opiskelijoiden mahdollisuuksia suorittaa tutkinto, mikä johti oppisopimuskoulutuksen laajentamiseen Birkbeckissä. Vähitellen RPL on periaatteena tunnustettu Lontoon yliopiston alaisissa collegeissa, ja sivutuotteena collegeit vihdoinkin tunnustavat toistensa kurssiarviointit, mikä mahdollistaa toisen collegein kurssin ottamisen tutkintoon.

London School of Economics antoi RPL:stä aivan toisenlaisen kuvan kuin Birkbeck. LSE:n opetus- ja oppimiskeskuksen opettajat Lynne Roberts, Neil McLean, Marina Benjamin, Jean Jameson ja Louisa Green vakuuttivat, ettei LSE harjoita RPL:iä, koska heidän opiskelijansa eivät halua kantaa creditejä mukanaan eli saada ilmaisia pisteitä. Tilanne lienee tulkittava niin, että LSE:n kaltaisessa kalliissa yliopistossa asiakkaat haluavat nauttia opetuksesta ja ohjauksesta koko maksamalla rahalla.

Opettajat myönsivät, että RPL:iä kyllä sovelletaan maisteriohjelmien opiskelijavalinnoissa ja ohjauksessa, kun suunnitellaan opinto-ohjelmaa. Lisäksi yksi LSE:n maisteriohjelma edellyttää aiempaa työkokemusta. Kokonaisella aiemmalla tutkinnolla voi saada luvan hypätä yhden vuosikurssin yli, mikä tietysti säästää rahaa. Enemmän kuin RPL:stä olivat LSE:n edustajat kiinnostuneita laadun varmistuksesta, koska sen kautta kertyy yliopiston säätiöpohjainen rahoitus. Säännölliset sisäiset auditoinnit kuuluvat korkeakoulun järjestelmään. Hieman huvittavana yksityiskohtana kuulumme, että sähköisistä opiskelijapalauttejärjestelmistä oli jouduttu palaamaan paperisiin, koska niiden palauttamista voidaan helpommin valvoa.

Lopputulema näiden kahden collegen vertailussa oli se, että RPL näyttää olevan enemmänkin Birkbeckin oppiaine ja tutkimuskohde kuin yleinen menetelytapa lontoolaisissa yliopistoissa, saati sitten Englannissa laa-

Suomessakin usein vierailut tohtori Anita Walsh demonstroi Birkbeck Collegessa kuvitteellisen opiskelijan mutkikasta ahot-polkuja. Yhdentoista hengen kurssiryhmästäme kuvassa vasemmalta Anja Hänninen Teknisestä korkeakoulusta sekä Anu Yli-Kaupilla ja Kia Lundqvist Turun yliopistosta.

jemmin. Ilmeisesti Suomi on taas tietämättäänkin ollut edelläkävijä siinä suhteessa, että sekä avoimen että muiden yliopistojen kurssit on aina luettu sellaisenaan tutkintoihin. Tutkintorakennekin on meillä paljon joustavampi – Englannissa ei tulisi kuuloonkaan se, minä Suomen tutkintoasetus sallii eli kandidaattitasoisten osien yhdistämisen ylempään tutkintoon.

Kokonaisten tutkintojen tunnustaminen on Englannissa periaatteessa sekavampaa, koska yleispätevää tunnustuselintä ei ole - kuten ei yhtä opetus- tai korkeakoulutusalan keskushallintoakaan. Toisaalta britti-instituutit ovat voineet pitkälti itse päättää työnhakijoidensa pätevyydestä, esimerkiksi opetustehtäviin.

Work based learning on eräs Birkbeckin markkinoinma RPL:n sovellus. Sen lisäämiseen on aihetta Suomesakin, mutta ranskalaiseen REVA-järjestelmään (reprise d'études et validation d'acquis) asti ei ehkä ole tarvetta. Siinä kolmen vuoden työkokemuksella, portfolioilla ja yhdellä suullisella tentillä voi saada yliopistotutkinnon. Kaikkea elämässä opittua ei kuitenkaan Suomessa ajatella akateemisena suoritukseksi – miksi pitäisikään?

Ossi Päärnilä

Kirjoittaja työskentelee humanistisen tiedekunnan opintoasiainpäällikkönä

Hyöky ja horisontti kokoaa kampuksen taidearteet yksiin kansiin

Niina Niemi ja Marja-Liisa Hyvönen (toim.) (2009) Hyöky ja horisontti. Jyväskylän yliopiston taidekokoelma. Jyväskylän yliopiston museon julkaisuja 20.

Niina Niemen ja **Marja-Liisa Hyvösen** toimittama teos *"Hyöky ja horisontti – Jyväskylän yliopiston taidekokoelma"* kokoaa samojen kansien sisälle kampuksille kootun taiteen historian. Suurin osa kokoelmaan kuuluvista lähes tuhannesta teoksesta on sijoitettu julkisiin tiloihin. Taidekokoelma saa nyt ansaitsemaansa huomiota Jyväskylän yliopiston vietäessä 75-vuotisjuhlaansa.

Teoksen laaja ja asiantunteva kirjoittajakunta käsittelee taidekokoelmaa monipuolisesti eri näkökulmista, ja keskustelun avulla tuodaan esille myös opiskelijoiden näkemys taiteesta kampuksen arjessa. Kirja kartoittaa yliopiston historiaa taiteen kautta: yliopiston vuosien varrella vaihdelleet, aikaansa myötäilleet arvot ja kulttuuri heijastuvat taidehankintojen kautta.

Marjo-Riitta Simpasen "Keisarinkuvia ja taidekasvatusta" -artikkeli tuo

Maria Wiik: Johtajatar Charlotte Lydecken, 1891.

esille Jyväskylän yliopiston taidekokoelman karttumisen historian aina Jyväskylän seminaarin ajoista asti. Pirjo Vuorinen valottaa kirjoituksessaan "Haasteelliset hankinnat" yksittäisten teosten, kuten Paavo Nurmen patsaan ja Aarre Aaltosen Lapsia -reliefin vaiherikasta historiaa.

Omana aikanaan kiistellytkin teokset löytävät paikkansa kokoelmassa. Taidehankinnat ja taideteokset ovat olleet siivittämässä keskustelua julkisten tilojen taiteesta ja suomalaisen miljöökulttuurin tilasta. Artikke-

lissaan "Nykytaidetta yliopistoyhteisölle" taidehistorian professuuria hoitava Heikki Hanka lähestyy kokoelmaa tilastollisin menetelmin samalla avaten taidehankintojen taustalla vaikuttaneita motiiveja.

Hankinnoissa ei ole tyydytty vain helppoihin ratkaisuihin, vaan rohkeita valintoja on tehty. Myös taidelainat ja lukuisilta lahjoittajilta saadut teokset ja kokoelmat, joista maineikkaampana Tissarin taidekokoelma, tuovat lisää sävyjä palettiin. Joukkoon mahtuu myös deponointeja eli valtion sijoituksia.

Yliopiston kokoelmat esittäytyvät riikkaan monipuolisina: säröt ja kullat tekevät kokonaisuudesta kiinnostavan. Kirjan taitto tuntuu myötäilevän kokoelman yllätyksellisyyttä ja vaihtelevuutta. "Hyöky ja horisontti" tarjoaa kattavan katsauksen kampuksen taiteeseen ja taiteen kautta Jyväskylän yliopiston historiaan.

Mira Nieminen

Hyöky ja horisontti -teosta voi tilata esimerkiksi yliopiston pr-tuotteiden verkkokaupasta www.jyu.fi/viestinta/pr

TERVETULOA LUONTOILTAAN

Jyväskylän yliopiston Konneveden tutkimusaseman rantaan tiistaina 30.6.2009 klo 19–21.
Kahvikota aukeaa kello 18.

Jyväskylän yliopiston 75-juhlavuoden Luontoiltaa tähdittävät paikallisen asiantuntijaraadin lisäksi TV:stä tutut luontoilalaiset Ilkka Koivisto, Harri Dahlström ja Seppo Vuokko.

Etukäteen lähetettyihin ja paikan päällä esitettäviin kysymyksiin Suomen luonnosta vastaavat heidän lisäksi Jyväskylän yliopiston tutkijat ja asiantuntijat Veli Saari, Jari Haimi, Harri Högmander, Tellervo Valtonen ja Hannu Ylönen. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen luontoilta@jyu.fi.

Mimmiliigasta globaaleille kentille

Hanna Vehviläinen ja Hannu Itkonen (2009) Mimmiliigasta maailmalle. Tutkimus suomalaisen naisjalkapalloilun muutoksesta. Ilias, Eura.

Organisoidulla naisjalkapalloilulla on maassamme lähes 40 vuoden mittainen historia, jota Jyväskylän yliopiston liikuntasosiologian professori **Hannu Vehviläinen** ja Suomen Palloliiton **Hanna Vehviläinen** kuvaavat teoksessaan jäljittäen niitä yhteiskunnallisia ja liikuntakulttuurisia tekijöitä, jotka ovat mahdollistaneet lajin suosion kasvun.

Teos jäsentää naisjalkapalloilun muutosta Suomessa neljään kehitysvaiheeseen. Ensimmäisen vaihe ajoittuu vuosiin 1971–1981, jolloin elettiin naisjalkapalloilun alkunostuksessa ja laji organisoitui. Vakiintumisvaiheessa vuosina 1982–1991 tyttö- ja naisjalkapalloilu raivasi tiensä osaksi suomalaista urheilu- ja palloilukulttuuria.

Tyttöjalkapalloilun nousukautena vuosina 1992–2000 Suomen Palloliiton lisääntynyt kiinnostus ja paikallistason seuroissa virinnyt innostus houkuttelivat kentille entistä suuremmat tyttöjoukot. Vuosina 2001–2006 naisjalkapalloilu loikkasi Suomen suosituimmaksi tytön joukkuelajiksi ja siitä tuli huippu-urheilua.

Teos osoittaa, että kansallinen naisjalkapallo on vakiinnuttanut asemansa osana globaalia jalkapallojärjestelmää ja tuo Suomen vielä vähäiseen jalkapallotutkimukseen kaivattua naisnäkökulmaa.

Naisten EM-jalkapalloturnaus pelataan Suomessa 23.8.–10.9.-AG

TIEDOTUSLEHDEN UTELU

On taas uimisen ja onkimisen aika kärsillä. Missähän ovat Keski-Suomen puhtaimmat uimarannat ja onkipaikat, kuinka puhtaita ovat yleensä Keski-Suomen vesistöt, erikoistutkija Lasse Hakari?

Jos puhtautta mitataan enterokokkien, eräiden suolistobakteerien määrällä Keski-Suomen uimarannat ovat varsin puhtaita. Hydrobiologian tutkimuskeskus tarkkailee huomattavaa osaa Keski-Suomen uimarannoista. Vesi oli viime kesänä epäilyttävää 18 %:ssa tarkkailtuja uimarantoja. Vain yhdellä analyysikerralla vesi todettiin sopimattomaksi uimiseen lääkintöhallituksen esittämien normien mukaan. Kuntien jätevesien puhdistus on näin parantanut uimarantojemme veden laatua. Oiva esimerkki tästä on Jyväsjärven hygieenisen tilan paraneminen. Jo viime vuonna Jyväsjärven kaikki kolme uimarantaa olivat veden laadun puolesta uintiin sopivia.

Yliopiston tiedotuslehdessä numero 9/1979 udeltiin uimavesistä. Tässä sarjassa kaivetaan esiin tiedotuslehden vanhoja uutisia.

Maud Gonnen omaelämäkerta tuo esiin aktiivisen poliittisen toimijan

FM Piia Variksen englannin kielen väitöskirja *"The sort of woman I was". Construction of gendered national identity in Maud Gonne's autobiography A Servant of the Queen (1938)* tarkastettiin 23.4. Vastaväittäjinä olivat Dr. Tina O'Toole (Limerickin yliopisto) ja Dr. Eamonn Hughes (Queen's University Belfast) ja kustoksena professori Sirpa Leppänen.

Maan mikrobit vaikuttavat kasvien kasvuun

FM Anne Pietikäisen ekologian ja ympäristönhoidon väitöskirja *Arbuscular mycorrhiza, resource availability and belowground interactions between plants and soil microbes* tarkastettiin 24.4. Vastaväittäjänä oli professori Alan Gange (University of London, UK) ja kustoksena professori Mikko Mönkkönen.

Voimaharjoittelu yhtä tehokasta aamulla kuin illallakin

M.Sc. Milan Sedliakin valmennus- ja testausopin väitöskirja *Neuromuscular and hormonal adaptations to resistance training: special effects of time of day of training* tarkastettiin 6.5. Vastaväittäjänä toimi professori Michael Deschenes (College of William & Mary yliopisto, USA) ja kustoksena professori Keijo Häkkinen.

"Manne-asenteesta" eroon luottamalla

KTM Ritva Anttosen yrittäjyyden väitöskirja *Manne takaraivossa. Ennakkoluulot ja syrjintä suomalaisten romaniyrittäjien kokemana* tarkastettiin 8.5. Vastaväittäjinä olivat professori Anne Kovalainen (TuKKK) ja professori Kimmo Jokinen sekä kustoksena professori Matti Koironen.

Johdon tulkitseva kerronta auttaa muutoksessa

KTL Kari Kerttulan johtamisen väitöskirja *Valta ja muutos – ylimmän johdon tulkinta vallan ilmenemisestä organisaation strategisesta muutosprosessista* tarkastettiin 14.5. Vastaväittäjänä oli professori Taina Savolainen (JoY) ja kustoksena professori Tuomo Takala.

Nopeita analyysimenetelmiä sulfaatti-keittoprosessin seurantaan

FM Jaana Käkölän soveltavan kemian väitöskirja *Fast Chromatographic Methods for Aliphatic Carboxylic Acids in Black Liquors* tarkastettiin 15.5. Vastaväittäjänä toimi dosentti Klaus Niemelä (KCL, Espoo) ja kustoksena professori Raimo Alén.

Tarkastuksilla laatua ja tehokkuutta ohjelmistotuotantoon

KTL Sami Kollanuksen tietojärjestelmätieteen väitöskirja *Tarkastuskäytänteiden kehittäminen ohjelmisto tuottavissa organisaatioissa* tarkastettiin 16.5. Vastaväittäjänä oli professori Ilkka Tervonen (Oulun yliopisto) ja kustoksena KTT Jussi Koskinen.

Liikunta vaikuttaa autonomiseen säätelyyn suotuisasti

LitM Kaisu Martinmäen liikuntafysiologian väitöskirja *Transient Changes in Heart Rate Variability in Response to Orthostatic Task, Endurance Exercise and Training with Special Reference to Autonomic Blockades and Time-Frequency Analysis* tarkastettiin 18.5. Vastaväittäjänä toimi professori Benjamin Levine (University of Texas Southwestern Medical Center at Dallas, Yhdysvallat) ja kustoksena emeritusprofessori Heikki Rusko.

Kirkon työntekijät kaipaavat enemmän tukea hiljaisen tiedon siirtämiseen

YTM Katri Suhosen psykologian väitöskirja *Mitä hiljainen tieto on hengellisessä työssä? Kokemuksellinen näkökulma hiljaisen tiedon ilmenemiseen, siirrettävyyteen ja siirrettävyyden merkitykseen ikääntyneiden diakoniatyöntekijöiden ja pappien työssä* tarkastettiin 29.5. Vastaväittäjänä toimi professori Kai Hakkarainen (Helsingin yliopisto) ja kustoksena dosentti Timo Suutama.

Yhdysvallat säilytti asemansa Euroopassa kylmän sodan lopussa

FM, YTM Aapo Jumpsasen valtiopin väitöskirja *United with the United States – George Bush's Foreign Policy towards Europe 1989-1993* tarkastettiin 30.5. Vastaväittäjänä oli professori Patrick Thaddeus Jackson (School on International Service at the American University) ja kustoksena professori Pekka Korhonen.

Lentämisen ihme – ihmeellisiä lentäjiä

Luontomuseon näyttely esittelee lentämisen monimuotoisuutta niin eläin- kuin kasvi- maailmastakin. Näyttely kertoo erilaisista lentämisen tavoista – aidosta siivenkuihin perustuvasta lentämisestä, liittämisestä, ilmavirtojen käytöstä ja salamatkuksesta. Näyttely on avoinna 30.8. saakka. Lisätiedot: intendentti Tanja Koskela, (014) 260 3815, (014) 260 3810, tanja.koskela@jyu.fi.

Lentämisen ihme on kuuden jyvaskyläläisen museon yhteinen näyttely- ja tapahtumakokonaisuus, jonka idea lähti yliopiston museolta. Lisätietoja: www.avoinmuseo.fi/lentamisenihme/etu.htm

Ituniskat ja mannet takaraivossa

KIRSI-MARJA NURMINEN

Pinttyneistä ennakkoluuloista romaniväestöä kohtaan voidaan päästä eroon rakentamalla luottamusta romaniväestön ja pääväestön välille, kertoo tohtori **Ritva Antosen** tuore väitöskirja.

– Ennakkoluulot

ovat usein hyvin syvällä ihmisten takaraivossa. Yksi haastateltavista käytti ilmaisua ”vanhat ituniskat”, tarkoittaen henkilöitä, jotka eivät voi unohtaa, jos joku romanitaustainen henkilö on vaikka kymmeniä vuosia sitten vienyt maidot tonkasta.

Romanien ammatit ovat kautta aikain olleet hyvin yrittäjähenkisiä. Silti yrittäjiksi ryhtymistä estävät usein juuri nämä ennakkoluulot ja syrjintä.

– Romaniyrittäjää tulisi kohdella tasavertaisena. Hekin toimivat yritysmaailman toimintaperiaatteiden ja lainsäädännön mukaan. Rohkaiseminen siihen, että he ottaisivat monet vahvuutensa käyttöön ja hankkisivat liiketoimintaosaamisen, olisi nyt tärkeää, Anttonen valottaa.

Myös koulutukseen tulisi panostaa ja kannustaa. Äänekoskella onkin suoritettu loppuun ensimmäinen romaniyrittäjien ammattitutkintolinja, jonka suorittaneista lähes kaikki toimivat nykyään yrittäjinä.

Romanikulttuurin tuntemusta pitäisi lisätä niin kouluissa kuin mediassa. Romaniväestö haluaa sopeutua suomalaiseen yhteiskuntaan, kuitenkin tietyn edellytyksin.

– Romanit haluavat integroitua ja osallistua yhteiskuntaan, mutta sillä edellytyksellä, että he saisivat säilyttää oman identiteettinsä. Usein pääväestön edustajat ovat sormi pystyssä neuvomassa miten heidän pitää tehdä, toimia, pukeutua, ja mitä jättää tekemättä. Molempien kulttuurien tulisi saada säilyttää oma ”juttunsa” ja elää sulassa sovussa rinnakkain.

Romaniväestöä kohdellaan usein massana.

– Jos yksi romani käyttäytyy huonosti, saavat kaikki 10 000 romanian maassamme syyt niskoilleen. Henkilön, jolla on ”manne takaraivossa”, pitäisi antaa romaniväestön edustajille mahdollisuuksia tulla yksilöinä näyttämään, etteivät he ole sellaisia, mitä yleisesti ajatellaan. -JV

ON HARHAANJOHTAVAA puhua laivasuklaasta. Tosiasiassa maittävä suklaa valmistetaan maissa, ja makeisen merihenkinen kääre on hyväuskoisten kuluttajien huiputusta. Onko EU-komissio suhtautunut asiaan riittävällä vakavuudella? Ei ole.

NELILEHTISEN APILAN väitetään tuottavan omistajalleen onnea, koska nelilehtisiä apiloita on huomattavasti vähemmän kuin kolmilehtisiä. Aivan yhtä järkevää on väittää, että jos ihminen käyttää aurinkorannalla kaksia uimahousuja päällekkäin, hän lisää samalla mahdollisuuttaan voittaa seuraavan viikon lottoarvonnsa täyspotin.

HYTTYSMYRKYT ovat paradoksin aatelia. On päivänselvää, ettei tuotteiden kliininen kehitystyö ole ollut kansainvälisten standardien edellyttämällä tasolla. Vai menisitkö itse hyttysenä kuluttajaneeliin, jos sa testataan teidät itsenne mahdollisesti tuhoavan aineen tehoa?

RAVIURHEILUSSA ohjastaja saa runsaasti julkisuutta, vaikka hevonen teki käytännössä kaiken työn. Hevosille tulisi myös antaa oikeus pankkitilin avaamiseen, jotta ne voisivat tallettaa osuuden palkkiorahoistaan eläkepäiviä varten. Muutoin hevoset saattavat joku päivä tasapuolisuuden nimissä vaatia, että myös ohjastajista tehdään uran päättymisen jälkeen metvurstia.

Herra X

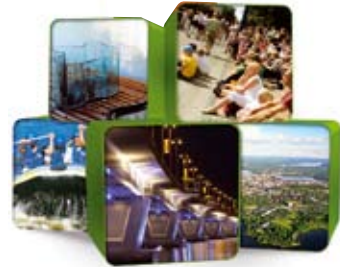
”VANHOJA POIKIA viiksekkäitä, mies sekä hylje kumpikin on”. Kuinka tarkkaan kyseinen hylje tutkittiin laulua sävellettyäessä? Naarashylkeilläkin on nimittäin viikset.

ITALIALAISET pitävät itseään sivistyskansana, mutta tästä huolimatta maa ei osallistu Euroviisuihin. Sen sijaan maa järjestää omat festivaalit, joiden voittaja on aina italialainen. Tämän epäkohdan korjaamiseksi on syytä harkita laajoja taloudellisia pakotteita.

ASUNTOMESSUT ovat tapahtuma, jonka suhde hengelliseen maailmaan on epäselvä. Kirkossa messun toimittaa asiaan vihitty henkilö, joka tempaa yleisön mukaansa ajatuksia herättävillä sanoillaan. Voiko asuntomessujen juontaja Jorma Pulkkiesta verrata häneen? Ei voi.

JOS TEILLÄ ei kesällä ole muuta tekemistä, yrittäkää löytää taivaalta Indonesian muotoinen pilvimuodostelma.

Jyväskylä is a dynamic, youthful and lively city in the heart of the beautiful Finnish lake district. Jyväskylä is experienced in arranging international, high quality events. The city's strengths lie on being compact but versatile; the key hotels and venues like Jyväskylä Paviljonki and Agora, are located within walking distance of each other in the city centre.

CONFERENCE EXCELLENCE

Best events consist of essential elements

Jyväskylä Convention Bureau helps you out with setting up a successful meeting. Our main service is to provide cost-free assistance in bringing meetings and congresses to Jyväskylä.

For further information contact:

Jyväskylä Convention Bureau

info@jcb.fi • www.jcb.fi

+ 358 400 629 863

ht Human
Technology Jyväskylä Finland

The conferment of degrees ceremony brought Nina and Tomi together

Nina Latostenmaa registered for the conferment of degrees ceremony in 2004 without an accompanying person. Instead, she ticked the box in the registration form which gave the organizers the freedom to suggest a companion for her. At the same time, **Tomi Tuovinen** asked the *gratista* (ceremony organizer) **Liisa Harjula** to find him a companion who was attractive, talkative and possibly either a sports or economics graduate.

Harjula decided to match Latostenmaa and Tuovinen, because they both were interested in Asia. As both of them lived in the Helsinki area, they decided to meet each other before the conferment ceremony.

– We met at the Café Engel and the date went on longer and longer. By the time the conferment ceremony took place, we were already dating officially. My parents, who came to follow the ceremony, knew about us, but Tomi's parents did not, laughs Nina Tuovinen.

Nina, who graduated in 2003, wanted to participate in the conferment ceremony because she wanted to feel like she had really graduated.

– A bonus was the possibility to get all dressed up for once. Picking the dress was difficult, though, and I was looking for my dress with some hysterical brides-to-be. The dress I chose was made so that it could be reused as a wedding dress. I was planning to sell it, but ended up getting married in it.

The couple had already moved in together during the summer in which the conferment of degrees took place, were engaged on 05.05.05, a year after they first met, and were married on 07.07.07.

– Our daughter Olivia was born in December 2007, and the next rug rat is due in November!

Tomi, Olivia and Nina Tuominen.

The rocky road to a master's degree

When **Sanna Paasonen** received her master's garland at the conferment of degrees ceremony, her years of persistent work were rewarded. She began her studies in Finnish sign language in 2001 with the aim of becoming a teacher.

Sanna was born deaf. Life without one sense was, however, normal for her. A great change happened during her first year of studies, when she was suddenly blinded by a bright light that caused a split on her cornea.

– I had to learn everything, from cooking to communication, all over again, Sanna says.

She began to use a white cane and the so-called tactile communication method which is based on touch. She returned right back to her studies in the autumn.

– It was really up to me to move

on with my studies. I had to negotiate how to complete my courses, find out about the availability of suitable study material, and arrange for a translator to be available. I was really tired because I spent so much time on everything else apart from studying, she sighs.

It was very difficult for some teachers to understand how a deaf-blind person could be taught.

– This is when I needed help from professionals in the field. The solutions are available if you are willing to give things a try.

Sanna's mainstays during her study years were her strong belief in herself and the support of the people close to her. Today, the centre of her life is her two-year-old son **Jermu**.

– Being a mother is my main job at the moment, but I also do teaching and training jobs all over Finland. I am a board member of the Finnish Deaf-Blind Association and I also have other positions of trust which spice up my stay-at-home-mom's life.

More has to be done for older people than just research

Professor **Taina Rantanen** from the Finnish Centre for Interdisciplinary Gerontology at the University of Jyväskylä had an idea this spring: the Centre's staff and students could take older people living in nursing homes and other institutions out.

Ward 2 of the city's long-term care unit in Keljo was up for the one-month trial, during which researchers took the ward's residents out once a week.

– We have to do more than research for older people. This kind of activity is also important for the team spirit of us researchers. We get a lot of new ideas and things to talk about, says Rantanen.

– This is an incredibly good idea, comments Head Nurse **Mervi Kinunen**.

– Altogether, we have 46 residents on Ward 2, and we rely a lot on the help of relatives to take them out. The staff tries to take the residents out as often as possible, but most of our time is spent on basic duties, she continues.

Long-Term Care Unit Manager **Eeva-Liisa Saarman** thinks it is great that this trial is not just a one-time thing.

– It means the world for the residents' well-being to get out of the house. We are in the process of creating a model in which nurses arriving for the night shift first take out the residents before changing shifts and beginning other duties, Saarman says.

PETTERI KIVIMÄKI

Äänetön promootio

Mikä?

Jyväskylän yliopiston ensimmäisestä, kaikkien tiedekuntien yhteisestä promootiosta tehty tallenne, joka kuuluu yliopiston museon kokoelmiin. Promootio järjestettiin 40 vuotta sitten 6.–9.6.1969.

Kuka?

Filmin kuvasi yliopiston valokuvaajana työskennellyt **Matti Salmi**. Tallenne kuvattiin alun perin 16-millillä filmikameralla, ja siitä on myöhemmin tehty vhs-tallenne videokasetille. Filmin kesto on noin 7,5 minuuttia. Ääntä siinä ei ole.

Mitä?

Tallenne alkaa hieman nurinkurisesti jumalanpalveluksella Jyväskylän kaupunginkirkosta. Hartaista tunnelmista kuva siirtyy suoraan Suomi-laivan tanssilattialle. Onpa kuvaaja onnistunut tavoittamaan yhden promovendinkin naukailemassa taskumatistaan. Todellisuudessa promootio eteni aktista kirkkoon ja vasta seuraavana päivänä risteilylle.

Aktista tallennetut hetket osoittavat, miten seppeleen sai asetella taiten 1960-luvun korkeille kampauksille. Arvokkaasti kirkkoon lähtenyt kulkueita ihaili suuri joukko kaupunkilaisia Sohvin nurkalla.

Promootiopurjehduksella näytti olevan tiivis tunnelma, ja laivan tanssilattia täyttyi innokkaista tanssijoista. Vaikkei tallenteessa olekaan ääntä, kertoo kuva, että ainakin haitarimusiikkia oli tarjolla. Purjehdus oli niin suosittu, että yleisön toivomuksesta matkan kestoa pidennettiin tunnilla.

– Käyttämäni filmit eivät olleet herkkiä, mikä tuotti vaikeuksia. Samoin filmi oli noin kolmen minuutin rullina, joten niitä sai olla koko ajan vaihtamassa. Kuvasin samalla tavallisella kameralla, joten filmikin piti kuvata käsi-varrelta, muistelee Matti Salmi.

Ensimmäinen promootio oli kaikille yhtä jännittävä tilanne.

KIRSI-MARJA NURMINEN

Promootoristeilyllä tanssittiin ja viihdyttiin.

– Kuvasin myös harjoituksia, ja oli kiinnostavaa nähdä, millaisia metkuja olivat keksineet. Muistan, että ihmiset olivat hyvin innostuneita.

Promootiosta tehdystä kirjassa kerrotaan, että aktipäivänä sään jumalatin avustivat promootion onnistumisessa, ja aurinko helotti pilvettömältä taivaalta. Promootorina tässä ensimmäisessä promootiossa toimi kirjallisuuden professori Aatos Ojala.

Kunniaotohron arvon sai 12 henkilöä, heidän joukossaan tasavallan presidentti Urho Kekkonen sekä akateemikko Alvar Aalto. Tohtoriksi vihittiin 8 ja maisteriksi 107 henkilöä.

– Nykyisin promootio on massatilaus verrattuna ensimmäisiin promootioihin. Jotain samaa tunnelmassa kuitenkin on. Huomasin Paviljongissa, että kukaan ei uskaltanut edes yskiä kesken promootioaktin, vaan ihmiset suurin piirtein pidättivät hengitystään, kertoo Salmi, joka oli kuvaamassa myös tämänkävistä promootiota.

Videon voi käydä katsomassa osoitteessa www.jyu.fi/tdk/museo/juhlavuosi/promootio. -KMN

Lähteenä on käytetty Jyväskylän yliopiston promootio 1969 -kirjaa sekä saman promootion kutsukirjaa.

Tässä sarjassa kerrotaan Jyväskylän yliopiston historian pieniä tarinoita yliopiston museon tallentamisen esineiden kautta.

Väitökset

12.6. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **TtM Riku Nikanderin** fysioterapian väitöskirjan *Exercise-Loading and Bone Structure* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä tutkimusjohtaja, Dr. Jonathan Reeve, University of Cambridge, School of Medicine Department of Medicine ja kustoksena professori Ari Heinonen.

12.6. klo 12, Ylistö, FYS1. **FM Matti Herrasen** teoreettisen fysiikan väitöskirjan *Quantum kinetic theory with nonlocal coherence* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Tomislav Prokopec (Utrecht University, Hollanti) ja kustoksena dosentti Kimmo Kainulainen.

13.6. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **YTL Teppo Eskelisen** filosofian väitöskirjan *Putting Global Poverty in Context: A Philosophical Essay on Power, Justice and Economy* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä dosentti Juha Räikkä (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Mikko Yrjönsuuri.

17.6. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **YTM Sakari Taipaleen** yhteiskuntapolitiikan väitöskirjan *Transformative Technologies, Spatial Changes: Essays on Mobile Phones and the Internet* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Leopoldina Fortunati (University of Udine, Italy) ja kustoksena professori Marja Järvelä.

25.6. klo 12 Villa Rana, Blomstedtin sali. **KL Veijo Turpeisen** aikuiskasvatustieteen väitöskirjan *Keittiömessarin huippuosaaminen mestarien itsensä kertomana* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä on professori Pekka Ruohotie (Tampereen yliopisto) ja kustoksena Anneli Eteläpelto.

5.8. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **FM Emese Matyas** saksan kielen ja kulttuurin väitöskirjan *Sprachlernspiele im gymnasialen*

DaF-Unterricht tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Karin Kleppin (Ruhr-Universität, Bochum) ja kustoksena emeritusprofessori Ahti Jääntti.

7.8. klo 12, Juomatehdas, JT 120. **FM Markku Eskelisen** digitaalisen kulttuurin väitöskirjan *Travels in Cyber-textuality. The Challenge of Ergodic Literature and Ludology to Literaty Theory* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Stuart Moulthrop (University of Baltimore) ja kustoksena professori Raine Koskimaa.

22.8. klo 12, Historica, H320. **FL Timo Särkän** yleisen historian väitöskirjan *Hobson's Imperialism. A Study in Late-Victorian Political Thought* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä emeritusprofessori Peter Cain (Sheffield Hallam University) ja kustoksena professori Seppo Zetterberg.

29.8. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **VTM Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala**n yhteiskuntapolitiikan väitöskirjan *Työelämälahtoisyyden määrittäminen ja käyttäminen ammattikorkeakoulun jatkotutkintokokeilussa* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori emeritus Yrjö-Paavo Häyrynen (Joensuun yliopisto) ja kustoksena professori Marja Järvelä.

4.9. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **KTM Sami Kalliomaan** markkinoinnin väitöskirjan *Sisäinen markkinointi johtamisena. Tapaustutkimus konepajateollisuuden projektiorganisaatiosta* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Tuula Mittilä (TuKKK) ja kustoksena professori Outi Uusitalo.

Tapahtumat

12.–13.6. Villa Rana, Paulaharjun sali. Parliaments, citizens, Europe. **Fourth Jyväskylä Symposium in Political Thought and Conceptual History**. Lisätiedot: Anitta Kananen, (014) 260 3635, anitta.kananen@jyu.fi.

30.6. klo 19, Konneveden tutkimus-asema. **Luontoilta koko maakunnan väelle**. Raadissa oman yliopiston tietäjien lisäksi mm. TV:stä tutut Ilkka Koivisto ja Harri Dahlström. Lisätiedot: Hannu Ylönen, (014) 260 2330, hylonen@bytl.jyu.fi.

5.–16.8. Seminaarinmäki. **International Summer School in Systematic, Comparative and Cognitive Musicology**. Lisätiedot: www.jyu.fi/hum/laitokset/musiikki/en/summerschool.

5.–21.8. Mattilanniemi ja Ylistö. **The 19th Jyväskylä Summer School**. Lisätiedot: Anni Hämäläinen, (014) 260 2206, jss@jyu.fi, www.jyu.fi/science/muut_yksikot/summerschool/en/jss19/

12.–16.8. Seminaarinmäki. **Eurooppalaisen kognitiivisen musiikin tutkimuksen yhdistyksen (ES-COM) 7. kansainvälinen konferenssi**. Lisätiedot: Jukka Louhivuori, escom2009@jyu.fi, www.jyu.fi/music/escom2009/.

19.–22.8. Mattilanniemi, Agora. **The 4th Nordic Conference on Cultural Policy Research - Power & Ethics in Cultural Policy**. Lisätiedot: culturalpolicy@yfi.jyu.fi, www.jyu.fi/en/congress/culturalpolicy

22.–29.8. **Kulttuuritapahtuma Athenis Finlandiae**. Lisätiedot: Raulo Hänninen, 040 512 2304, viihdesallap@kolumbus.fi, www.athenisfinlandiae.com/.

24.–28.8. Ylistö, Ambiotica. **12th EWRS - International Symposium on Aquatic Weeds**. Lisätiedot: www.environment.fi/syke/aw09.

2.9. Seminaarinmäki, päärakennus, C1. **Lukuvuoden avajaiset ja akateeminen kulkue**. Lisätiedot: Helena Boman, (014) 260 1015, helena.boman@jyu.fi.

EDUSTA OMAASI

Yliopistotuotteet nyt myös netistä

Esimerkkejä tuotteista:

- T-paita 15€ ■ Urheilupaita 14€ ■ Huppari 35€
- Hiirimatto 7,5€ ■ Linsiliina 3,5€
- Reppu kannettavalle tietokoneelle 43€
- Amica veritas -muki 7,5€

(Hinnat sisältävät alv:n)

Sinisessä t-paidassa on suora, punaisessa istuvampi malli.
Koot S-XXL.
Hinta 15 €.

Yliopiston urheilupaita on hengittävä materiaalia.
Koot S-XXL.
Hinta 14 €.

Tummansinisessä hupparissa on selässä sama painokuvio kuin T-paidoissakin. Kaksi eri mallia. Koot S-XXL.
Hinta 35 €.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

VERKKOKAUPPA: www.jyu.fi/viestinta/pr